

LETO—YEAR XI.

Cena lista je \$3.00

Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., torek, 24. decembra (Dec. 24) 1918.

Subscription \$3.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 300.

Published and distributed under permit (No. 146) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Eulerson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ODPUŠČENIM VOJAKOM IN MORNARJEM JE TREBA PRESKRBTI DELO.**PODJETNIKI V CHICAGU SO ZELO MLAČNI V TEM OZIRU.**

Na 20,000 razposlanih vprašalnih pol je odgovorilo le 12½.

Chicago, Ill. — Pred mestom je problem, kakršnega danes vidimo v vseh drugih industrijskih mestih. Ta problem se da povedati s temi besedami: "Domov prihajajočim vojakom in mornarjem je treba preskrbeti delo proti poštenim mezd, da lahko žive kot ljudje."

Časnikarski poročevalci so se obrnili na zvezni biro za posredovanje dela na Severni Dearbornovi ulici št. 116, da izvedo, če prihajajo vojniki povpraševati po delu. Izvedli so, da jih pride vsak dan od 200 do 300 in da se to število mogoče pomnoži v nekaj tednih na 2,000 do 3,000.

Nekateri odpuščeni vojaki so se pritožili, da so zaman vprašali za dela privilegij podjetnikov. Drugi so tožili, da so njih mesta prevzele ženske, odkar so odšli v armado in da se imajo vpogniti ultimatu za znižanje mezd. Nekateri vojaki so se jezili nad nizkimi mezdami, ki so jih njim ponudili podjetniki. Zopet drugi vojaki so izrekli, da nočejo govoriti za javnost, ker se je bati, da pridejo na črni imenik.

Pred nekaj tedni je zvezni biro za posredovanje dela razposlal nad 20,000 vprašalnih pol podjetnikom in trgovcem v Chicagu. V vprašalnih polih je bilo rečeno, naj se podjetniki izrečejo, če so pri volji dati delo vojakom in mornarjem, ki prihajajo domov.

Vrnenih je bilo manj kot 2,500 vprašalnih pol. Še manj temi so bili taki podjetniki, ki so rekli, da bodo storili najboljše, kar morejo izvršiti.

Odgovorilo je le 12 odstotkov, drugih 78½ odstotkov ni bilo toliko zainteresiranih v problem, da bi odgovorili.

Ta mlačnost na strani podjetništva je obsojanja vredna in zasluži grajo. Vojakov in mornarjev bo vedno več odpuščanih in vedno več jih bo iskalo delo, zato je treba zdaj skrbeti za javnimi in drugimi deli, da ne bodo zastoj hodili od tovarne do tovarne, od podjetja do podjetja za delom. Na javnih delih, cestah, stavbah, mostovih, sploh povsod, kjer je bilo ustavljeno delo za vojno, naj se prične z delom, ako nečemo, da prične naraščati armada brezposlenih.

JEKLARSKA DRUŽBA ZA RAZSODIŠČE.

Chicago, Ill. — Inland Steel korporacija v East Chicagu je sprejela nekakšen načrt za industrijsko razsodišče, ki bo uravnavalo spore med družbo in delavci, ki je precej podoben sistemu, uvedenemu pred 25. leti na južni železnici v Avstriji.

Po tem načrtu izvolijo delavci s tajno volilno pravico delavski svet ali razsodišče, ki bo reševalo vse sporne zadeve. Na vsakih 500 delavcev bo izvoljen eden svetovalec. V razsodišču je lahko izvoljen vsak delavec, ki dela eno leto, volilec je pa vsak delavec, ki dela dva meseca.

Načrt ni posnemanja vredno, ker daje družbi moč, da lahko vsakega kandidata odpusti pred enim letom, ki je nevarno družbinim interesom. Pravilno je, da je lahko vsak delavec izvoljen, če dela en dan, in ravnotako bi moral vsak delavec imeti volilno pravico s tistim dnem, ko je pričel delati za kompanijo.

VREME.

Danes nekoliko hladneje v Illinoisu mogoče dež ali sneg; severni vetrovi.
Solnčni zahod ob 7:16 a. m.; solnčni zahod ob 4:23 p. m.

DELAJSKO VPRAŠANJE PRED ZVEZNI SENATOM**KENYONOVA REZOLUCIJA JE BILA SPREJETA SOGLASNO.**

Enketa o socialnih reformah prične že v januarju.

Washington, D. C. — Senat je sprejel rezolucijo mr. Kennyonu iz Iowe, ki določa, da senatni odsek za poduk in delo uvede zaslišanje o delavskih razmerah. Senat je rezolucijo sprejel soglasno, dasi je mr. Kennyon republikanec, in stvar izgleda, da je želja vseh senatorjev, da se delavsko vprašanje prične reševati hitro in se reši pravilno in nepristransko.

Mr. Kennyon prihaja iz poljedelske države in zato je značilno, da zopet on prihaja z rezolucijo, ki se tiče delavskega položaja, ko bi morali predlagati tako rezolucijo senatorji, ki pridejo iz industrijskih držav. Ali fakt je, vsaj prejšnje socialne reforme govore, da se mr. Kennyon bolj zanima za reševanje delavskih problemov, kot nekateri senatorji iz industrijskih držav, kajti najdemo na delu pri prejšnjih socialnih reformah.

Njegova rezolucija ima namen dognati v preiskavo, kakšna sredstva so najbolj priporočljiva za zboljšanje socialnih in industrijskih razmer in na kakšen način se to zboljšanje najhitreje in najbolj učinkovito izvrši. Poleg je tej rezoluciji dodeljena še detajlirana naloga, ki se deli takole:

Ustanovitev narodnega razsodišča, ki uravnja spore med delodajalci.

Spremenitev zveznega urada za posredovanje dela v narodno delavsko horzo.

Regulacija vposlenja.

Preprečanje brezposelnosti med delavci z javnimi deli, ki naj se izvaja, kedar pride gospodarska depresija.

Povpspeševanje boljših življenjskih razmer.

Razširjenje zveznega zavarovanja za mornarje in vojnake na delavce proti boleznim, smrtni in poškodbam.

Uvedba minimalne mezd po zakonu.

Brezplačen strokovni poduk za vse poškodovane osebe v Združenih državah.

Namen preiskave je, da se slišijo mnenja ekspertov o teh vprašanjih.

Zaslišanje prične kmalu po prvem januarju in povabljeni bodo ekonomski, podjetniški, zastopniki delavstva in drugi, da povedo svoje navete pred odsekom.

Značilno je, da senat hiti z zaslišanjem. To potrди, da je delavsko vprašanje tukaj in da trka na vrata. S to akcijo prizna senat, da je treba v bodočnosti drugače ravnati z delavstvom in da ni odlašati z rekonstruktivnim delom.

Strokovno organizirano delavstvo seveda ne spi in Gompers, predsednik "Ameriške delavske federacije" je že naznanil, da je odhod za rekonstruktivno delo od strani delavstva že imenovan, ki ob pravem času predloži svoje poročilo, ki ga eksekutiva objavi in razširi križem Združenih držav.

TIHOTAPSKA KLET ZAPEČATENA.

Cincinnati, O. — Zvezni uradniki so aretirali David Shawa iz Marona, Ga., in izjavljajo, da so z njegovo aretacijo preprečili uvoz žganja v Georgijo za \$20,000.

Žganje so uvažali v sodih za smolo. V sod za smolo so dali sod z žganjem, kronkinkrog pa za tri palece smole. Če so žganje pokljali v steklenice, so steklenice oviili s povoskanim papirjem, da se jih ni prišla smola, na vrh steklenice so vili tri palece na debelo smolo.

Zvezni uradniki so zdaj zapečatili klet, v kateri so imeli tihotape glavno zalogo z žganjem.

JUGOSLOVANSKO IN ITALIJANSKO VPRAŠANJE POSTAJA AKUTNO.**FRANCOSKA CENZURA NE DOVOLI RAZPRAV V ČASOPISJU O SPORU MED JUGOSLOVANI IN ITALIJANI.**

Pariz, 23. dec. — Mednarodni problemi se množe in postajajo vedno bolj pereči. Jugoslovansko-italijanski položaj je akuten, toda fakta niso znana poročevalcem, kajti francoska cenzura ne pusti javnih razprav v časopisju o tem vprašanju.

Ameriški mirovni delegatje postajajo nestrpni vlad odlašanja mirovne konference. Predsednik Wilson upa, da se prične z resnim delom okrog 16. januarja, toda prazniki bodo stvar najbrže zavlekli in zdaj več ni upanja, da bi bil Wilson gotov s svojo evropsko misijo v šestih tednih. Angleške volitve so povzročile, da je preliminarna konferenca izostala pred Novim letom. Lloyd George ne mara iti v Pariz, dokler ni na jasnem, dali je še s svojo vlado na krmlu ali ne; uradni izid volitev bo naznanjen 28. decembra. Wilson pojde v London v četrtek, toda njegov obisk bo bolj družaben kot političen. Ko je slišati, noče Wilson govoriti o vprašanjih miru druge kakor v Parizu.

Ko se predsednik vrne iz Londona, pojde v Belgijo in Italijo. Mirovna konferenca ni še zdaj organizirana in oficijelno ni še zdaj znano, koliko bo delegatov in kdaj ter kje se odprti.

Danes je Wilson konfiriral z Edwardom N. Hurleyem, predsednikom ameriškega plovnega odpora, kateremu je priporočil, da se naj požiuri s transportiranjem ameriških ranjenecov iz Francije domov čim prej mogoče. Včeraj je predsednik obiskal kakih 1200 ameriških ranjenecov v neulčni bolnišnici in dobil je vtis, da bi ranjeneci morali že odpotovati domov.

Pariz, 23. dec. — Ameriški mirovni delegatje so danes izjavili, da je bila vest o njihovem odobravanju potopitve nemških bojnih ladij, ki so v rokah zaveznikov, izvita iz trte. Predsednik Wilson ni niti nihal drugi iz Amerike bi nikdar rekel, da podpira ta načrt.

Tukaj se razglasa, da je za omenjeno vest odgovorna "nemška propaganda", ki ima svoj sedež v Stockholmu. Razneženih je še več takih vest, da so namreč Američani v Parizu rekli to in to, česar pa niso nikdar rekli. Tako na primer je od nekod prišla novica, da so Združene države na prošnjo Čehoslovakov pri volji skrbeti za policijsko nadzorstvo vsega Balkana za gotovo dobo. Vse to je izmišljeno.

Na drugi strani se pa nadaljuje "poročila iz Washingtona", ki vsebujejo napade na Wilsona in njegov mirovni program in nazadnjaški pariski listi jih pridno priobčujejo. Gustave Mery, urednik lista "L'Ouvre", je včeraj ostro zavrnil omenjene nazadnjaške liste s sledečimi besedami:

"Naši nazadnjaški listi, ki se do danes ne upajo reči niti 'jip' o ruski ekspediciji, nadaljujejo svojo škandalozno kampanjo proti Wilsonu. Gotovi listi so naenkrat našli privatne ameriške poročevalce in pustili so si brzojaviti poročila, ki imajo namen prikazati Wilsona, da on ne zastopa Združenih držav. Dobili so 'informacije', da je vse v Ameriki od senata doli do zadnjega državljana nasprotno Wilsonovi ligi narodov. Iz New Yorka in Washingtona prihajajo 'depeše, ki slikajo Wilsona kot sanjača in strnilca v oblake (cloud-gazer) in medtem ko je pod plaščem svojega idealizma pravi imperalist. Zakaj ta maneuver? Ali ni v teh ostudnih napadih jasen namen diskreditirati Wilsona in uničiti njegovo mirovno misijo tako, da pojde konferenca preko njegovega načrta lige narodov?"

Drugo mučno vprašanje, ki postaja vedno bolj akutno, je Rusija. Med radikalnim in konservativnim časopisjem v Parizu se vodi ostra polemika glede Rusije. Zadnji zahtevajo intervencijo z vsemi oboroženimi silami, ki so na razpolago, medtem ko prvi (socialistični v večini) zahtevajo ne samo, da ne sme biti govora o intervenciji, temveč da cenzura enkrat umakne zgrinjalo izpred Rusije, da ljudstvo vidi, kaj se godi tam.

Mr. Wilson je zopet postal središče tega vprašanja in on računa na podporo radikalnega in liberalnega mnenja v Evropi. Wilson je še vedno nasproten intervenciji v Rusiji in vtraja na svojem stališču, da je še vedno nasproten intervenciji v Rusiji in vtraja na svojem stališču, da je vojaška akcija omejena le na obrambo.

Rusko vprašanje se smatra tukaj za bolj važno kot je liga narodov. Tukajšnja liberalna "Europe Nouvelle" piše, da bi oborožena intervencija v Rusiji izvala večjo tragedijo kot je bila dosedanja vojna, kajti posledica bi bila civilna vojna razreda proti razredu po vsej Evropi. Noulon, bivši francoski poslanik v Rusiji, je rekel te dni, da morajo zavezniki premagati boljševizem in da prej ne sme biti miru.

"Manchester Guardian" priporoča angleški vladi, da pripozna boljševiško vlado, ker druge poti ni. List pravi, da v Rusiji ni druge vlade in da so boljševiki reorganizirali industrijo.

Iz raznih virov prihajajo vesti o "boljševiškem navalu" proti Nemčiji. Moč boljševiške armade se računa od 150,000 do tri milijone mož, a nihče ne ve, kaj je resnice na tem.

Etatista bi rada postavila Rusom vlado in imenovala mirovne delegate.

Pariz, 23. dec. — Tik pred mirovno konferenco je zopet oživilo rusko vprašanje. Splošno mnenje je, da ne bo mogoče urediti zadev Poljske in Nemčije brez definitivnega programa napram Rusiji.

Med francoskimi listi se pojavila ostra polemika zaradi ruskih boljševikov. Poslanec Longuet je objavil v socialističnem "Populaire" poročilo, ki je izšlo v newyorškem listu "Nation" in ki pravi, da je Raymond Robins poslal iz Rusije depešo ameriški vladi še predno je bil podpisan brest-litovski mir. Depeša je prišla v roke Lansingu, toda predsednik Wilson je ni videl nikdar. Iz tega poročila izvaja Longuet, da je na delu mednarodna finančna klika, ki sistematično zakriva resnico o boljševikih. Pisec zaključuje: "Čas je že, da Wilson izvede 6. točko svojega programa, kar se tiče Rusije."

Drugi listi zabikajo, da hočejo zavezniki oživiti carizem v Rusiji, kakor jih dolže socialisti. Zavezniki seveda nečejo priznati boljševikov, v zadregi pa so, ker ni v Rusiji nobene organizacije iz elementov srednjega razreda, katero bi priznali kot temelj stalne vlade. Na ta način morajo zavezniki izbrati med boljševiki in nazadnjaškimi monarhisti.

Poročevalce je izvedel, da bodo zavezniki prepustili stvar Wilsonu, da on razsodi. Medtem bi pa ententa rada pooblastila nekakšen "ruski odbor", ki bi imel na mirovni konferenci je posvetovalni glas, kadar se bo govorilo o Rusiji. Kdo bo v tem odboru, ne ve nihče. V Parizu se nahaja več starih ruskih poslanikov, kot n. pr. prof. Maklakov in Bakmetjev, in vrhunske mudite v Londonu prof. Miljukov in knez Lvov, ki sta bila člana prvega revolucionarnega kabineta. Vsekakor bodo izbrani ti ljudje. Nadalje je v Parizu več zastopnikov ruske socialdemokratske menjaeviške stranke, ki skušajo pridobiti zavezniške socialistične proti boljševikom. Med temi je Kerenskij zelo aktiven.

ODSLOVITEV VOJAKOV IZ AMERIŠKE ARMADE JE V POLNEM TIRU.**SEDAJ BODO ODPUSTILI PO 30,000 MOŽ DNEVNO.**

Za zgodnji odpust iz armade je določenih 900,000 mož.

Washington, D. C. — General March je naznanil, da je bilo do konca tedna, ki je končal dne 14. decembra, odpuščanih 188,562 mož iz armade in da jih sedaj odpuste dnevno 30,000.

V minoletem tednu je bilo skozi sedem dni odpuščanih povprečno po 27,000 mož dnevno. Zgodaj demobiliziranih bo 900,000 mož, oficirjev je do sedaj odšlo na trajen dopust 26,903.

Šef generalnega štaba je povedal, da se je do 16. decembra t. l. vrnilo 3,210 ameriških vojnih ujetnikov, 2,653 mož se je vrnilo skozi Švice, 324 prek ameriške bojne črte, 120 skozi Holandsko in 113 skozi Dansko. Dodal je, da iščejo osamljene ujetnike, britski in francoski uradniki pomagajo pri iskanju v Švici, na Holandskem, Švedskem in v Nemčiji.

General March pravi, da vojni department ne namerava prevzeti transportnega obrata v newyorškem pristanišču, ker groze uslužbenec na pristaniških ladjah s stavko. Tako stališče je bilo priporočeno na vladni konferenci z okolirom na položaj.

Da poda sliko, kako se bodo vračale čete domov, je general March izjavil, da je veliki parnik "Livathan" napravil deset potov v Francijo in je na vsakem potu vzel sabo 9,41 mož. Sedem drugih parnikov, precej veliki, je vkleno povprečno po 2,000 mož.

Po izpovedi generala Marcha se trudijo poštno oblasti, da dostavijo pošto vojaškim enotam, ki so določene, da se kmalu vrnejo domov. Če je večina enote določena, da se vrne domov, tedaj pridržijo pošto v Združenih državah, dokler ne pridejo možje domov. Po njih prihodu odberejo pošto in pošljejo v Francijo. Ako se vren majhno število mož od enote domov, tedaj pošljejo pošto v Francijo in jo tam sortirajo.

Šef generalnega štaba je povedal, da so zveze z ameriškim četami okoli Arhangela v Rusiji zelo neupovljive. Vojni department ima celo težkocne pri sporočanju važnih vojaških navodil vojaškim poveljnikom. Prav redke so vesti, ki prihajajo. Dodal je, da je prepričan, da oblasti v Angliji in Franciji store vse, da zboljšajo položaj glede zvez s četami v Rusiji.

Enote obrežne in zborne artilerije se vrnejo vse domov, tam ostane najbrž le divizijska artilerija.

OGENJ V TOVARNI ZA MRLIŠKE RAKVE.

Richmond, Ind. — V tovarni F. N. Watt kompanije, ki izdeluje mrliške rakve, je nastal požar, ki je napravil za \$50,000 škodo.

Ogenj se je tako hitro razširil, da bi bil trije delavci kmalu postali žrtve požara.

DELAJSKI TAJNIK WILSON O LETOŠNJEM BOŽIČU.

Washington, D. C. — Delavski tajnik Wilson je izdal božično poslanico na podjetnike in delavce, v kateri pravi, da se letošnji Božič smešlja dobi, v kateri bodo ljudstva odločila o svoji usodi, dobi, ki bo imela za podlago svobodo in pravico, dobi, v kateri se mož ukloni pravici.

Iz Vladivostoka poročajo, da imajo poveljniki zavezniških čet v Sibiriji čez glavo opravka, da bi odvrnili vojno med admiralom Kolčakom in gen. Semenovom, ki je skoraj neizogibna. Semenov in Kolčak se pripravata za diktatorstvo v Sibiriji in sta pripravila čete drug proti drugemu.

PROHIBICIONISTI UPajo NA ZMAGO V JANUARJU**PET MOKRIH DRŽAV JE ŽE ODOBRILLO PROHIBICIONISTI DODATEK.**

Država New Jersey nima ugleda pri prohibicionistih.

New York, N. Y. — William H. Anderson, superintendent profit-salunske lige v državi New York, je šel med preroke. Anderson prerokuje, da boleta še pred prvim februarjem 1919 dve tretjini držav (36) v Uniji sprejeli zvezni prohibicionisti dodatek k ustavi.

Mr. Anderson verjame tako trdno v svoje prerokovanje, kakor da za nočjo pride dan. V svojem navdušenju za prohibicijo je rekel: "Zmaga bo silajna, in mogoče je, da pet in štirideset do sedem in štirideset držav odobri dodatek pred prihodom prvih aprila."

Anderson vtemeljuje svoje prerokovanje takole: Petnajst držav, med katerimi je pet mokrih, je že odobrilo dodatek:

Dva in dvajset držav je suhih, v katerih še ni bil sprejet dodatek, in v teh je pričakovati, da ga sprejmejo kmalu.

Pet nadaljnjih suhih držav je izvolilo poslanke v legislature, med katerimi je večina naklonjena dodatku.

Anderson modruje dalje, da bo od šestih držav — Missouri, Pennsylvania, New York, Connecticut, Rhode Island in New Jersey — samo država New Jersey nasprotna prohibiciji. O državah Kaliforniji, Vermontu, Minnesoti in Wisconsinu pa Anderson meni, da ne bodo hitele, da sprejmejo dodatek k zvezni ustavi, toda sprejeme ga bodo.

Med petnajstimi državami, ki so sprejele prohibicionisti dodatek, je pet mokrih držav. In to daje Andersonu upanje in vero, da zmaga popoln prohibicija.

Države, ki so osvojile dodatek k zvezni ustavi so sledeče:

Arizona,	Mississippi,
Delaware,	Montana,
Alabama,	North Dakota,
Georgia,	South Carolina,
Kentucky,	South Dakota,
Louisiana,	Texas,
Maryland,	Virginia,
Massachusetts,	

Mokre države so označene s zvezdicco.

Prohibicionisti pričakujejo, da še sledeče države sprejmejo prohibicionisti dodatek k ustavi:

Alabama,	North Carolina,
Arkansas,	New Hampshire,
Colorado,	New Mexico,
Idaho,	Ohio,
Indiana,	Oklahoma,
Iowa,	Oregon,
Kansas,	Tennessee,
Maine,	Utah,
Michigan,	Washington,
Nebraska,	West Virginia,
Nevada,	Wyoming,

Že v prihodnjih dveh mesecih se bo pokazalo, koliko je vredno Andersonovo prerokovanje.

OMEJITVE ZA NASELJEVANJE DELAVCEV IZ MEHIKE IN ZAPADNE INDIJE.

Washington, D. C. — Delavski department ne bo izdal več dovoljenj za uvoz delavcev iz Mehike in Zapadne Indije. Izdana dovoljenja so veljavna le do 15. januarja.

Tujezemski delavci, katerim je bil dovoljen vstop le začasno, se bodo vračali domov stopnjevale. Napol izučenim delavcem iz Kanade tudi ne bo dovoljen vstop, toda izučenim delavcem je še nadalje dovoljen vstop, če doma ne morejo dobiti dela.

Delavcem z Bahamskega otočja in Jamajke, ki so prišli v deželo kot poljedelski delavci je dovoljeno ostati do konca sedanjega poljedelske sezone.

Poljedelski, železniški in rudniški delavci iz Mehike lahko ostanejo v deželi, dokler ne bodo izdane naslednje tozadevne odredbe.

Mehikanci, ki so sem prišli na svoje troške, smejo ostati tukaj.

ci je zganje, vsaj tako mnogi za-

trjujejo. Ravno tega pa se pri nas najtežje dobi. Veliko bolnikov je ozdravelo, mnogo močnih, mladih in preje vedno zdravih ljudi pa krije sedaj črna zemlja, ker jih je premagala epidemija influence. Med slednjimi je tudi naš poznani rojak Frank Jakše, ki je preminul dne 15. novembra. Doma je bil iz vasi Uršino selo, fara Toplice na Dolenjskem. Star je bil 34 let. Zaposlačen, sinček in hčerko, v Chicagi dva brata in dve sestre, v domovini pa stariše. Pokojni Jakše je bil priljubljen med Slovenci kakor tudi med drugorodci, ki so ga poznali. Žal, da javni pogrebi niso bili dovoljeni, kajti v tem slučaju bi imel pokojnik pogreb, kakorimnega še ni videla slovenska naselbina na Virginiji.

Poročevalce.

West Winfield, Pa. — Tu je podlegel influence brat Mike Kinkela, član društva Abazija, št. 191, SNPJ. v bolnišnici v Butlerju, Pa. Pogreba se je udeležil odbor društva in trije drugi člani. Pokojni Kinkela je bil doma iz vasi Perka, občina Kastav, okraj Volosko.

V domovini zapuška stariše, brate in sestre. Tu ima več poznanih rojakov, ki so doma iz njegovega okrožja. — N. v. m. p.

Black Diamond, Wash. — Po zapadu smo se komaj nekoliko oddahnili. Influence je grozila iztrebiti prebivalstvo mestec in mest po zapadu, končno, po šesttedenski invaziji pa si je vzela počitek. Naše veselje in oddahnenje pa ni trajalo dolgo, kajti morika je zopet prišla v goste. Ponovno se je lotila dela s svojo silo v bližnjem mestu Seattlu, potem pa je razpredla svoje mreže po mestecih okoli Seattla. Sedaj, ko pišem ta dopis, imamo v Black Diamondu 25 novih slučajev influence. Med temi je zbolelo tudi pet učiteljev in s poukom so mogli prenehati. Dne 7. decembra so oblasti prepovedale zborovanja, shode, zaprele šole, cerkve in vse druge javne prostore. Seja društva Planinar, št. 57, SNPJ., smo morali vsled tega odložiti za nedoločen čas, oziroma, dokler bolezni ne pojenja. Sedanja ponovitev epidemije bo morda pustila še hujše posledice, kakor prva.

Delavake razmere so normalne in dela se s polno paro. Koliko časa bomo tako zaposleni, se pa ne ve, ker ni v sedanjih razmerah za industrijo nobene prave gotovosti. V bližnji okolici obratujejo nekateri rovi po tri do štiri dni v tednu. Prej so vedno pošiljali delavce v te kraje, sedaj pa jih menda je dovolj, posebno, ako rovi ne bodo obratovali stalno. Plača je seveda odvisna od prostora in delavca. Sicer pa gospodje bosi že tako urede, da nihče "preveč" ne zasluži. Sedanji dohodki povprečnega delavca komaj zadostujejo za življenje, ki pa ni niti daleč "sijajno." Cene živilih in ostalih potrebščinam se višajo, plačilna lestvica je pa vedno enaka. Fr. Milavec.

La Salle, Ill. — Delavske razmere ne zaslužijo ravno pohvale. Premogarji imajo sedaj več zapovedanih praznikov vsak teden, kar jim omogoči sprehanje po svežem zraku, ako se ga hočejo poslužiti. Tovarne obratujejo stalno.

Tudi tu se zanimamo za politiko italijanskih aneksistov, ki s tako živahnostjo propagirajo za pridobitev javnega mnjenja v prilog italijanskih zahtev za anektiranje jugoslovanskega ozemlja k Italiji. Toda za nas la salske Slovence ne bi smelo biti dovolj, da se samo zanimamo za tekoče dogodke, ampak bi morali s nekoliko večjo aktivnostjo posesti v boj, ki ga vrše Jugoslani proti aneksijski politiki tujih držav. Jaz mislim, da bi bilo umestno sklicati shod vseh tukajšnjih in okoliških Slovencev, na katerem naj bi se sprejela primerna resolucija, obenem pa bi ta shod ustvaril nekako trdnjavo vez za naše organizacijsko delo v bodočnosti. Treba nam bo močne organizacijske sile ameriških Jugoslovancev, ki bo pridobila v javnosti dovolj vpliva in ki bo razpolagala s dovolj velikimi sredstvi za bodoče delovanje v obrambo jugoslovanskih interesov. V mejah Slovenskega republikanskega združenja je za ameriške Slovence še mnogo dela, kajti v našem taboru nimamo organiziranih še vseh Slovencev, niti nimamo še dovolj preskrbili s sredstvi za izvrševanje dela, ki ga zahtevajo nameni in cilji te organizacije.

Članstvu društva Triglav, št. 2, SNPJ., naznanjam, da bom z novim letom pričel izvrševati posel tajništva omenjenega društva. Od članstva pričakujem, da mi bo šlo na roko. Asesment lahko plačujete pri meni, ali pa bratu John Vogriču v Slov. nar. domu in John Ermeneu.

Frank Ravnikar, 121—2nd St.

Razno iz inozemstva.

NAČRT NEMŠKE REPUBLIKE.

Draždani, Saksonska, 23. dec. — Tukaj je bil danes objavljen načrt za sestavo federativne nemške republike. Po tem načrtu bi Nemčija sestojala iz sedmih republik, ki so:

Gornja Saksonska, Turingija, Erfurt, Magdeburg, Anhalt in kos nemške Češke; glavno mesto Draždani.

Spodnja Saksonska, Hanover, Lippe, Brunswick, Oldenburg, Bremen, Hamburg, Luebeck in Schleswig-Holstein; glavno mesto Hanover.

Rensko ozemlje in Westfalska; glavno mesto Coblenc.

Swabia, Virtemberg in Hohenzollern; glavno mesto Stuttgart.

Nemška Avstrija s Tirolsko, gornjo Koroško in Saleburško; glavno mesto Dunaj.

Prusija, Mecklenburg, Pomeranija, Poznanj in Slezijsa; glavno mesto Berlin.

Bavarska; glavno mesto Monakovo.

Odbor nemške vlade, ki ima sestaviti ustavo, je baje sklenil pripojiti sistem republike po obliki Združenih držav; predsednik bi imel manjšo oblast kot ameriški predsednik, toda večjo kot angleški kralj.

Wilson bo božičeval med vojaki.
Bern, Švica, 23. dec. — Iz Belgrada poročajo, da se je organizirala prva začasna vlada jugoslovanske države, v kateri so združeni Slovenci, Hrvatje in Srbi. Kabinet sestoji iz predsednika, podpredsednika in šestnajstih ministrov.

Nikola Pašić je predsednik; dr. Anton Korošec, predsednik Nar. Veča v Zagrebu, je podpredsednik; dr. Ante Trumbić je minister zunanjih zadev; Pribičević je minister notranjih zadev; general Eastie (1) je domobranski minister. Imena ostalih ministrov niso navedena.

V kabinetu so zastopane vse politične stranke.

Napeti odnosi med Poljaki in Nemci.

Amsterdam, 23. dec. — Iz Berlina poročajo, da sta predsednik Ebert in zunanji minister Haase poslala oster protest poljski vladi proti okupaciji pristanišča Danziga in proti nameravanemu razpisu poljskih volitev v Poznanju in na Pomeranskem.

Teodor Wolff, urednik berlinskega "Tageblatts", piše, da Nemčija ne bo slepa dala iz rok Danziga niti zapadnega brega Rene.

Jugoslovanske ladje pod zavestno mornarako zastavo.

Pariz, 23. dec. — Zavezniški mornariški svet, ki je zboroval tukaj v soboto, je zaključil, da je Italija oskrbnik bivših avstro-ogrskih in zdaj jugoslovanskih trgovskih ladij, ki se nahajajo v italijanskih pristaniščih; teh ladij je okrog pol milijona ton. Italija ima pravico vpotrebti te ladje za svojo trgovino. Na parnikih bodo vposledni italijanski mornarji, ki smejo razobesiti italijansko zastavo, toda poleg zadnje mora vihrati zavezniška mornaraka zastava, ki ima tri vodoravne proge na belem in modrem polju.

Ladje bodo pod nadzorstvom štirih admiralov (ameriškega, angleškega, francoskega in italijanskega), ki imajo svoje poveljnike bojne ladje na Jadranskem morju, dočim je plovba pod vodstvom zavezniškega mornariškega sveta.

Viljem je še živ!

Svet bi kmalu pozabil na bivšega kaiserja, kakor da je mrtev, ali angleški reporterji, ki stikajo okrog Viljemovega gostišča na Nizozemskem, pošljejo vsak dan kakšno bedasto vest, ki spominja ljudi, da eks-visokost še diha. Zdaj so poslali sledečo:

"Viljem Hohenzollern je z lastno roko posekal tri velike smreke (sure Mike!) za božično drevesce in sam si bo skuhal božičnega purana."

Dobar tek — ne Viljemu, temveč reporterjem, ki požirajo slane okoli Amerongena!

— Irski sinnfeinovec so povabili Wilsona, da jih naj pride obiskat v Dublin.

— Prof. Masarik, predsednik čehoslovanske republike, je prišel zadnjo soboto v Prago. Imel je sijajni sprejem.

— Belgradska "Samouprava" je objavila nekakšno izjavo "načelnika črnogorske misije", ki se glasi: "Naš bivši kralj Nikita je sam vrgel krono od sebe in pretrgal vse stike z narodom, ko je v jeseni leta 1915 strahopetno pobegnil iz Črne Gore."

— Nedeljska številka pariškega "Matina" je bila zapljena vna sled daljša razprava o ligi narodov. Prva kolona je bila prazna in ostal je del, ki se glasi "Včerajšnja utopija je jutranja gotovost".

— Italijanski listi poročajo, da pride Wilson v Rim 3. januarja.

— Ameriški vojaki v Coblencu (Nemčija) so imeli zadnjo soboto prvo prostovoljno službo. Pomakali so gasiti požar, ki je nastal v tamošnjem gledališču.

— Ameriški pomočni odbor v Franciji je za božični dan okrmel s evetlami 3000 grobov ameriških vojakov na bivši fronti med Isonom in Chateau Thierryem.

— Z Dunaja poročajo, da je nadvojvoda Leopold Salvator, bivši cesarjev upravitelj avstro-ogrške armade, oplenil armadno blagajno za dvajset milijonov kron.

— Iz Petrograda javljajo, da znašajo po uradnem poročilu izgube Rusije v vojni 9.150.000 mož, ki se dele: 1.700.000 ubitih, 4.950.000 ranjenih in 2.500.000 vjetih.

— "Finanza Italia" v Rimu ce-

ni škodo v invadirani Benečiji na 13 milijard lir.

— Po poročilu z Dunaja je bilo tekom vojne ubitih 18 generalov v avstro-ogrski armadi. Vseh generalov je bilo 31. Vseh izgub v avstro-ogrski armadi do meseca maja 1918 je bilo nekaj čez štiri milijone mož.

Kašelj

Je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; nihče ni neprijatelj tega nadležnega gosta; in vendar se tako rad in nepričakovano pojavi in oteja rad dalje časa pri hiši. Odsenite ga s kakim dobrim zdravilom, predno se ne ukorenini v vašem telesu. Vzemite eplošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

Severa's

Balsam for Lunge

(Severov Balsam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljal kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in influenco. Otroci in odrasli ga imajo radi. To zdravilo deluje hitro in uspešno in naj bi se imelo leto pri vsaki hiši, ali družini. Dobite ga pri vašem lekarnarju. 25 in 50c.

W. E. SEVER & CO.
LITHIUM BATHS, OMAHA

POTREBUJEM HIŠNO GOSPO-DINJO.

Sprejme se v službo žena ali dekle v starosti od 25 do 35 let za vsa hišna in gospodinjka dela, pri vdovu s štirimi sinovi, ki pa so že val odraščeni in delajo razen enega najmlajšega, kateri mi pomaga sedaj doma pri hišnih delih. Dobra plača pri dobri družini in za pridno žensko. Sprejme se Slovenka ali tudi Nemka. Pišite za pojasnila na naslov: Lucas Notar, Sr., P. D. Box 171, Roslyn, Wash.

RAD BI IZVEDEL

za svojega strica John Stražičar doma iz Kota pri Igu Studenece na Kranjskem. Pred nekaj leti bival je v Clevelandu, Ohio. Rad bi izvedel tudi za mojega prijatelja Tony Tratar, pred dvema leti se je nahajal nekje v Carson Lake, Minn. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njih naslove, da mi to naznani ali pa če bosta sama čitala ta oglas, naj se mi prijavita. Moj naslov je: Frank Kralič, 278 E. Park St., Butte, Mont.

RADA BI IZVEDELA

za svojo sestro Marijo Marinič sedaj omožena Klopčar; pred šestimi leti je bila nekje v Pennsylvaniji v West Moreland okraju. Nadalje bi rada izvedela za moja dva brata John in Anton Marinič; vsi so doma iz Dolenjskega Kumnja št. 3 pošta Dobrnje na Dolenjskem. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njih naslove, da mi jih naznani na spodaj označeni naslov, če kateri iz med njih sam čita ta oglas, naj se mi sam prijavi. Moj naslov je: Josepina Pušnik, 5030 West 25 Place, Cicero, Ill. (Dec. 23-24.)

RAD BI IZVEDEL

za John Semprimožnika, doma iz Kroke v Bočni na Štajerskem. Mislim, da se nahaja nekje v Penna. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ako bo pa sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na moj naslov. Poročati mi imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. — Fred Kop, 122 Dane St., Detroit, Mich. (Dec. 23-24-26)

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in ranecnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in moške bolezni. Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan. Bell Telephone Cedar 2388 843 E. Ohio Street, N.S. PITTSBURGH, PA.

Pomožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jas imam v zalogi ter razpolagam raznovrstne suhe rastline, cvetje, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vseh delov sveta. Pišite po moj brezplačni cenik. Knjiga "Mali domači zdravnik", ki stane samo 25 centov, obširno opisuje velike številne rastline in daje nasvet, za katere bolezni in kako se naj rabi. Ne odlašajte, naročite takoj to poudirno knjigo.

MATH. FREDIE,
P. O. Box 775, City Hall Sta., New York, N. Y.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657—59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota

Labor, januar 1907
v dra. stitova.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, Box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Jolef Kuhelj, 9523 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbeve, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Kazinar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 2336 So. Karlov Ave., Chicago, Ill.

FOROTNI ODBOR:

Anton Hrast, Box 140, Canonsburg, Pa.
Jože Radišek, Box 432, Smithton, Pa.
Rudolf Pieteršek, Box 436, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK PROSVETE:

Jože Kaverčak.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:
JOHN VERDERBAR, 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov
JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa.

Pritožbe prepirljive vsebine, ki sta jih rešili prva in druga instanca ne pošiljajo na naslov:
ANTON HRAST, Box 140, Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, razprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:
UREDNIŠTVO "PROSVETE," 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov:
UPRAVNIŠTVO "PROSVETE," 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvo in upravlništvo "Prosvete" ne rabite imena uradnikov, marveč napisite naslov, ki je tu naveden, ako šelite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Bolgarski krvni čaj

JE ZNAMENITO ZDRAVILO, katerega smejo vlivati vsi člani v družini od malega deteta do stare matere. Morali bi ga imeti v vsakem domu. Dobro zdravilo za prehlad. Dela izvrstno, vzdržuje čisto kri, zdravi vaše obisti čreva in slabi želodec. Pošljemo vsakemu po pošti en zavoj za \$1.25 in 5 zavojev pa za \$5.00. Naslov je: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Co. No. 6, Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Krojača

na Ely in okolici se priporočava za krojaško delo nove obleke, zimake, suknje, člantenje, krpanje, likanje, barvanje, moške, ženske in otročje obleke. Smo v zvezi s najboljšim Dry Cleaning in Dye House družbo. Naša delavnica je v bližnjem poštne uradu.

JOE KOMATAR, and JOHN TERAN Company, ELY, MINN.

SPREJME SE slušnja v bolnišnico. Eksperte se pri: Sewickley Valley Hospital, Sewickley, Pa.

PIVO!

Vsak samorenapravi izvrstno pivo sam doma na jako prirosten način poton Havarosker Beer—Eksakta, kateri je narejen iz pristnega hmelja in sladja (mala). Jedna konva (can) sadostuje za 7 galon (60 steklenic) fine penete, od prave Havaroske se komaj razločijo, pivo ter stane samo \$2.10 a polnino vred. Kedor enkrat to pivo poskusi, ne pije več druge. — Natančno navodilo pošljem s vsakim naročilom. Naročilom prilagajate denar ali money order (ne privlačni čekov) ter naznajte na:

A. PRESTONER,
875 E. 194th St.,
NEW YORK, N. Y.

NAPREDEK

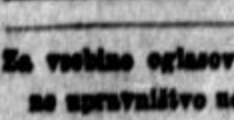
"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaj s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerani ceni.

ANTON ZORNIK,
Hermine, Pa.

RADA BI IZVEDELA

za moja dva prijatelja Alojzija Česnik in Jakob Česnika, doma sta iz vasi Palčje na Notranjskem. Pred dvema leti bili smo skupaj na McMeen, W. Va. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njih naslov, naj mi ga naznani ali pa naj se mi sama prijavi na moj naslov: Mike Česnik, P. O. Box 22, Diamondville, Wyo.

Dr. Koler
slovenski zdravnik
636 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25 letno prakso v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi s prirovnimi zdravili. Zdravljenje krvi zdravi s prirovnimi zdravili, ki imajo 25 letno prakso v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi s prirovnimi zdravili. Zdravljenje krvi zdravi s prirovnimi zdravili, ki imajo 25 letno prakso v zdravljenju vseh vrst bolezni, ki jih zdravi s prirovnimi zdravili.

Doktor B. F. Mullin
"Specialist"

411 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti gl. pošte, 4. poslojlo od Smithfield St. Paulta na naplo s svojim imenom).

Jas sem najstarejši zdravnik-specialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim se ved kot 35 let bolne moške in ženske. Odravil sem se na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravljenju raznih bolezni imam največje izkušnje. Rabil sem najboljše električne stroj za preiskavanje, potem katerega so vili celo vaše telo kot na člani. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in naglo. Govorimo čisto slovensko. Moje cene so zmerne. Znanstvena preiskava zastonj. Pridite k meni kot k prijatelju.

Uradne ure: od 9. ure zjutraj do 6. ureve. V nedeljo samo od 10. ure do 2. popold.

VABILO NA PLESNO VESELICO
katere priredita

SOCIJALISTIČNI KLUB IN GODBA NA PIHALA
na Silvestrov večer dne 31. decembra 1918
v Slov. Izob. Domu na Dunlo, Pa.
Začetek točno ob 6 uri zvečer.

Vstopnina za moške je 50c. Dame so vstopnine proste.

Igra izbrane kmade godba na pihala. Uljudno vabilo vse slovensko občinstvo, da se mnogostvarno vdeležijo te zabave. Za vstopnino dobro postrežbo bode skrbel odbor. Pridite vsi in se zabavajte z nami.

Vabi ODBOR.

NAZVANILLO IN VABILO.

Društvo "Nova Domovina" št. 295 S. N. P. J. priredi domnevo zabavo in veselico dne 31. decembra, t. l. na Silvestrov večer, v prostorih John Jereba v Bridgeville, Pa. Igrala bode izvrstna harmonika, tako da se bode lahko vsakdo pošteno vrtel. Za točno in dobro postrežbo bode skrbel veselilni odbor.

Pričetek veselice ob 6 uri. — Vstopnina za moške je 50c. Ženske so proste vstopnine.

Na veselo svidenje vsem domačim in bližnjim iz okolice kliče ODBOR.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4638.

Datum v oglepanju n. pr. (Dec. 31-18) poleg valnega imena in naslova, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravno, da se vam ne ustavi list.

MIR LJUDEM...

Na tisoče in tisoče ljudi bo nočjo praznovalo božični večer iz različnih motivov. Nekateri ga praznujejo iz navade, drugim bo pa letošnji Božič simbol prihajajočega pravičnega in trajnega miru.

Pred enim letom so grmeli še topovi, ropotale so strojne puške in puškinke krogle so s svojim sz—sz—zi—sz—zi govorile, da se bje svetovna vojna med dvema svetovni-ma nazoroma, ki ne more končati drugače, kot da prinese pravičen in trajen mir, ali pa še hujše in krvavejše vojne.

Kljub strašnemu boju, ki je divjal v Evropi, je bil Božič trpečemu človeštvu znamenje miru, upanje, da pride čas, ko se uresniči besede: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Človek je na svojem dolgem razvojnem potu premagal grozote, ki so ga ogrožale, ko se je s svojimi malo razvitimi možgani bojeval za gospodstvo na zemlji s strašnimi divjimi živalmi. Tudi takrat je v njem koprnela želja po miru, po časih, ko se mu ne bo treba bojevati s prirodnimi silami in divjimi živalmi za svoj obstanek. Človek se je razvijal in z njim forme človeške družbe. Premagal je divje živali, pričel je spoznavati prirodne sile in jim jemati njih grozote. Iz bajt na kolih in obdanih od vode in zemeljskih votlin se je pričel seliti v bivališča, ki jih je zgradila njegova roka. Ustvaril je vasi, mesta, zgradil gradove, toda boji niso plegli, mir še ni prišel. Vzel je streljivo moč, izumel je smodnik, da je na velike daljave lahko metal krogle proti svojim "sovražnikom", v primeri s katerimi je Davidova prača navadna igrača. Vpregel je v svojo službo paro in elektriko, izumel je aparate, da njegova beseda pohiti okoli sveta, toda boji niso ponehali.

Človeški ženij je kopicil iznajdbe na iznajdbe v upanju, da prepreči bojevanje in prinese človeštvu veseljni mir, po katerem hrepeni tisoč in tisočletja. Zaman je bil njegov trud, zastoj so bile njegovi upi. Vse njegove iznajdbe so služile boju in ne cilju, ki si ga je zapostavil človeški ženij.

Prišlo je usodepolno leto 1914. Zanetila se je iskra, ki je vzplamtela v požar, kakršnega ne pozna zgodovina človeštva. Ali upanje v ljudeh ni zamrlo, da pride mir, po katerem hrepeni človeštvo kot žejen človek v puščavi po hladnem požirku vode. Borci iz demokratičnih dežel so hoteli na bojišča, s prepričanjem v srcu, da morajo zmagati, ker mora biti zadnja vojna, po kateri nastopi pravičen in trajen mir.

Vojna je končana, premagana je avtokracija, nositeljica militaristične ideje in misli, da imajo zastopniki te ideje po božjem pravu pravico vladati druge ljudi, četudi je ta vlada proti njih volji.

Demokracija je s svojo zmago odprla pot k pravičnemu in trajnemu miru. Odstranila je velike ovire, ki so zastavljale pot, da se človeštvo ni moglo mirno in brez nepokoja razvijati in se združiti k skupnemu delu, da postane nekega dne ves svet svoboden.

Mir ljudem na zemlji je tudi nočjo le simbol prihajajočega in trajnega miru, simbol, ki oznanjuje, da mir pride, če imajo ljudje dobro voljo odpraviti krivico in vpostaviti pravico.

Nemogoč je mir, je rekel nekoč predsednik Wilson, dokler je en del ljudi na svetu svoboden, drugi del pa v sužnosti. Govoril je resnico in pokazal je na pot, ki vodi do uresničenja tisočletnega človeškega hrepenenja — do pravega Božiča, odvisno je pa od ljudi, kedaj pride ta Božič.

Miljonar Henry Ford je kandidiral za senatorja in propadel. Ford bi moral vedeti, da ameriški milijonarji ne kandidirajo sami, temveč najmejo druge, ki kandidirajo v njihovem interesu — pa so izvoljeni.

Med glavne argumente italijanskih irendentistov spada tudi fraza, da Jugoslovani niso zmožni vladati sebe, ker so neizobraženi in je med njimi strašno veliko število iliteratov, ljudi, ki ne znajo čitati in pisati.

Neki italijanski list v Chicagu, je šel tako daleč v svoji zagrizenosti, da je Jugoslovane primerjal z živalskim vrtno in drugimi takimi napravami, kar dokazuje, da je člankar še prav daleč od tega, kar razumemo pod besedami civilizacija in kultura.

Italijanski irendentisti imajo najmanj pravico katere-mu drugemu narodu očitati, da je neizobražen in nekulturen. Poglejmo v province, ki se nahajajo južno od Rima, pojdimo od vasi do vasi, od mesta do mesta doli v Kalabrijo in Sicilijo, in kaj bomo našli? Našli bomo semintje ljudi, ki znajo pisati in čitati, če jih bomo iskali, medtem ko so med Slovenci zelo redki ljudje, ki ne znajo pisati in čitati. Seveda ne trdimo, da se Italijani ne morejo naučiti pisanja in čitanja. Ne, tega ne trdimo!

Ampak razmere v južni Italiji govore, da se tisti, ki odločajo o usodi italijanskega ljudstva prav malo brigajo za njegovo izobrazbo. Te razmere uče Slovence in Hrvat, kakšne izobrazbe bi bili deležni, če bi bili po željah italijanskih irendentistov in aneksisitov vključeni v Italijo.

Pred petdesetimi leti so bile ravnotake razmere na Slovenskem, Hrvaškem Primorju in v Dalmaciji. Avstrijska vlada je z najrazličnejšimi sredstvi ovirala izobrazbo Jugoslovanov, medtem ko je favorizirala italijanske prebivalce v teh pokrajinah. Po nazorih tedanjih avstrijskih mogotcev so bili Jugoslovani manjvredno človeško plemo, ki ni za drugo na svetu, da gara, plačuje davek, da je ne-sposobno v javnem življenju za kakšno besedo, pa če se še tako krivično ravna z njim.

Tako ravnanje je povzročilo, da je med jugoslovan-skim ljudstvom, posebno med slovenskim vzkipelo. Dolga leta je trpelo jugoslovansko ljudstvo, potem je pa šlo na cesto. Prišla je doba taborov in javnih shodov in demon-stracij. Vstali so tisti, ki so jih avstrijski mogotci določili za večne sužnje. Toda v boj niso hoteli z orožjem, ampak z uma svitlim mečem. Nastale so čitalnice, delavska izo-brazovalna društva in odrasli ljudje so se pričeli učiti pisanja in čitanja. Izobrazba med ljudstvom se je pričela širiti kljub vsem oviram, ki so prihajale na povelje z Dunaja.

Vlada je ob času taborov in javnih shodov za ljudsko probujo večkrat imela pripravljeno vojaštvo in žandarje, da v potokih krvi vtopi gibanje za širšo ljudsko izobrazbo in samosvojo. Ali taki tabori, shodi in demonstracije so se vršile mirno. In če je kedaj prišlo do krvoprelitja, je bilo izzvano po ošabnih mogočnejših v službi avstrijske kamarije.

Govorniki na takih taborih in javnih shodih niso šču-vali ljudstva k vporu, ampak učili so ga: Uči in izobrazbi se! Največja moč je v ljudski izobrazbi! To je bil poduk, ki zmaguje nad lažjo, krivicami in oholimi mogotci, ki si prisvajajo pravico, da vladajo nad drugimi. Bile so be-sede, ki so govorile o pravicah življenja in po potih, po katerih mora hoditi ljudstvo, če hoče zmagati nad ošab-nimi tirani in izvojevati boljše življenske pogoje.

In ljudstvo, ki si je s svojo mirno odločnostjo odprlo pot do izobrazbe, do vrat, ki vodijo v svobodo, hočejo da-nes italijanski irendentisti in aneksisiti prikazati javnosti kot manjvredno plemo, ki je brez izobrazbe — živina!

To so ravno tiste besede, ki so jih rabili avstrijski mo-gotci in tirani pred petdesetimi leti o Jugoslovanih. S temi besedami so skušali prepričati svet, da na jugu države žive divjaki, ki ne mislijo na drugo kot na krvave revolucije, da so lahko Jugoslovane držali z železno pestjo k tlom in ni drug civiliziran svet protestiral proti barbarizmu in zločinom avstrijskih mogotcev.

Jugoslovansko ljudstvo se je borilo proti avstrijski avtokraciji z izobrazbo pred izbruhom svetovne vojne in doseglo je sijajne uspehe. Njegovo orožje niso bili kanoni in puške, ampak zmagovalno je z izobrazbo. In ni je sile, ki bi mogla premagati ljudstvo, ki se bojuje z izobrazbo, kajti po svetovni vojni stopamo v dobo, v kateri ne bo odločevala brutalna sila, ampak odločal bo razum, izo-brazba ljudstva, v katerem je sleherni svest si svojega cilja in prepričan, da se bojuje za svojo pravico z uma svitlim mečem.

EN MILJONDOLARSKI FOND.

Na redni seji Izvrševalnega odbora S. R. Z. dne 11. decembra je bilo sklenjeno, da se ustanovi en milijon dolarski sklad za propagando in uresničitev namenov in principov izraženih v ta-ko zvani Chicški Izjavi Slovenskega Republičanskega Zdru-ženja.

V ta namen je bil izvoljen poseben finančni odsek, obstoječ iz treh članov, namreč br. Terbovca, Godina in Zavertnika in našega pisarniškega upravitelja, z nalogo, da ti možje ukrenejo vse potrebno za kampanjo tega milijondolarskega sklada.

Na tem mestu ni naš namen na dolgo in široko razpravljati, zakaj moramo imeti na razpolago najmanj en milijon dolarjev, ako hočemo priboriti narodu svobodo, popolno neodvisnost in enakopravnost, ako hočemo varovati naše lepe slovenske pri-morske pokrajine pred našimi narodnimi sovražniki, ki že segajo po njih, temveč razložimo naj na kratko, kako se bomo popri-jeli tega velikankega dela, da zberemo skupaj en milijon dolar-jev in pokažemo javnosti in vsemu svetu, da smo pripravljeni žrtvovati naše vse za svobodo naroda in naše pravice, da bomo šli s tem prostovoljnim narodnim davkom "over the top" in to v tako kratki dobi enega meseca.

En milijon dolarjev, rojaki je že lepa svota, toda rabili bi deset milijonov, če bi jih imeli. Vse naše dosedanje delo je bilo

Sedež v Chicagu, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

August Aučin, Mary Aučin, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Konda, Ethin Kristan, Math. Pogorelec, J. N. Rogelj, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

NADZORNI ODBOR:

Ivan Krešič, J. Kvartič, Joško Oven.

CENTRALNI ODBOR DO NOVEGA KONSTITUIRANJA:

John Ermene, Joseph Fritz, Joseph Ivanetič, J. Judnič, Ivan A. Kaker, Anton Motz, Frank Mravljia, Jacob Muha, K. H. Poglodič, John Rezel, Joseph Stablaj, Frank Sava, Frank Udovič, Charlie Vesel, Andrew Vidrich, Stefan Zabrie, John Kalan, Anton Žlogar, Louis Truger.

Vsa pisma in denarne pošiljateljce naj se pošiljajo na sledeči naslov: Anton J. Terbovec, 2602 So. Millard Ave., Chicago, Ill.

takorekoč preliminarno. Delali smo podlago za naše zahteve, pripravljali in učili smo narod, ob enem pa tudi kolikor so fi-nance in razmere dopuščale, poučevali razne vladne kroge o naših težnjah, zahtevah in pravicah, ter jim razlagali kake razmere vladajo v naših krajih. Glavna naloga pa pride na vrsto sedaj. To bi lahko razdelili na več delov. Eden bi bil propa-ganda naše stvari med raznimi narodi in svetovno javnostjo, da isto poučimo o resničnih razmerah v Jugoslaviji in primor-skih krajih ter tako ovržemo gorostasne laži, katere je med svet razširila naša sovražna in po naših pokrajinah segajoča stran-ka. Drugi del bi bil od naroda izvoljena komisija na mirovni konferenci in tretji pa javna agitacija med ljudstvom v starem kraju, ko bo mir sklenjen, da državljane Jugoslavije poučimo, kakšna forma vlade bi bila za Jugoslovane najboljša in kako naj doseže ne samo naš, ampak vsi balkanski slovanski narodi, po-polno svobodo, neodvisnost in enakopravnost.

Ta naloga ni tako majhna, kakor si eden misli na prvi pogled. Te stvari bodo stale tisočake, milijone. Svoboda, prijatelji, je čudna stvar, in mi ameriški Slovenci, ki smo okusili suženjski jarem v starem kraju in mrvico svobode tukaj v Ameriki, mo-ramo sedaj pokazati, da smo pripravljeni ne samo z enim do-larjem, ampak če treba s vsem našim premoženjem, ako je denar tako mogočen, da pridobi za naš narod svobodo, priskoči-ti na pomoč in da ne bomo odjenjali tako dolgo, dokler se ne uresniči želje našega naroda in načela predsednika Wilsona, ko je izjavil, da noben narod, pa naj bo še tako majhen in slab ne sme biti več zajem v igri, temveč da vsak narod naj sam odločuje kako vlada si voli.

Čehi, ki nimajo rešiti takega problema; kakor mi Jugoslo-vani, so v enem dnevu nabrali en in četrt milijona dolarjev; Slovaki, katerih je komaj peščica tukaj v Ameriki so se zavzeli, da naberejo en milijon dolarjev in mi Slovenci, katerih nas je tukaj dvakrat toliko kot Slovakov, naj ne bi zbrali v enem me-secu ENEGA MILLIONA? To bi bila za nas sramota, znamenje, da Slovenci v regnici še nismo dovolj civilizirani, da bi se mogli sami vladati, kakor to trdijo Lah. Prostovoljni narodni davek S. R. Z. za svobodno Jugoslavijo MORA presegati določeno svoto. Slovenci, brez vsake izjeme, morajo iti "over the top" in poka-zati vsemu svetu, da je naš mal narod, ki bo tvoril avtonomen del svobodne Jugoslavije, ne samo navdušen za narodno svo-bodo, ampak da je pripravljen tudi žrtvovati vse v dosego tega ideala, da je zmogel vladati samega sebe.

Zato, rojaki, navdušenje mora biti povsod. Mlačnost bo naše pogubljeno, mlačnost nam bo ukovala suženjske verige, katerih se ne rešimo tako z lepja.

Rojaki, predno gremo naprej s svojim načrtom, naj povdarimo, da tukaj ne bo nobenega grafta, da ne gre za mehke stolčke in mastne službe, temveč da je finančni odsek vse tako uredil, da bo narod imel jasen račun za vsak darovan cent. O tem vam bomo razložili vse po možnosti po časopisih in v pismih.

V vsaki slovenski naselbini, kjer je kako slovensko društvo, bomo poslali na enega ali drugega društvenega odbornika vse potrebno za nabiranje narodnega davka. Rojaki, ki bo prejel te stvari, če misli, da je nezmožen za ta posel, naj vrne vse stvari nazaj, da se tako v uradu S. R. Z. zabeleži na registru poslanih nabiralnih pol, da je bila dotična pola vrnjena. To je impera-tivno, kajti vsak, ki bo prejel polo za nabiranje narodnega davka in jo ne bo vrnil ob določenem času, bo njegovo ime in naslov skupno s številko pole priobčeno v posebni spominski knjigi. Taka priobčitev seveda ne bo za dotičnega nobena čast v zgo-dovini slovenskega naroda.

Vsak nabiralec bo ob enem prejel vse potrebne instrukcije. Imel bo nabiralno polo, na katero se bo vsak darovalec lastoročno podpisal ali podkrižal in sam zapisal svoto, katero daruje. Vsaka pola ima svojo številko, katera je registrirana v uradu S. R. Z. Nabiralec bo imel poleg tega tudi knjižico s potrdili, in vsakemu darovalcu bo moral dati tako potrdilo, na katero nabi-rulec zapiše ime darovalca, svoto in številko pole in to potem potrdi s svojim lastoročnim podpisom, na kar potrdilo izroči da-rovalcu. Ime darovalca in svoto pa zapiše tudi v svojo belež-nico, ki tvori duplikat potrdila.

Vsak rojak ali rojakinja ali kdorkoli, ki daruje en dolar ali več, dobi izkazilo, katero obesi na okno, kakor smo to delali pri posojilih vlade Združenih držav. Poleg teh izkaznic, ki se obesijo na okna pa dobi vsak darovalec še poseben znak in sicer bodo ti znaki trojni, namreč: Vsak rojak, ki daruje en dolar do \$5 dobi znak slovenske barve z napisom "S. R. Z. Jugoslavija"; kdor da-ruje od \$5 do \$10 dobi znak slovenske barve z napisom "S. R. Z. Jugoslavija, ki bo imel eno zvezdo; kdor daruje \$10 do \$25 dobi tak znak, ki bo imel dve zvezdi in tisti, ki daruje \$25 do \$50 pa dobi znak s tremi zvezdami. Bo pa veliko rojakov, ki bodo da-rovali \$50 in več. V posebno priznanje za njihovo požrtvovalnost bodo dobili vse te stvari, to je izkaznico, znak s tremi zvezdami in poleg tega pa tudi krasno izdelano DIPLOMO, katero bodo lastoročno podpisali izvrševalni odborniki S. R. Z. in na kateri bo pritisnjen pečat organizacije.

Rojaki in rojakinje, en milijon je precej velika svota, toda svoboda je pa še veliko več vredna, zato upamo, da se ne boste skušali "odrezati" z enim kvodrom ali enim dolarjem, temveč, da bo vsak prispeval kar največ more dati.

Zaključek te kampanje bo na svečnico, dne 2. februarja, o polnoči. Nabiralci bodo morali vrniti vse nabiralne pole najzad-nje dne 5. februarja.

Sedaj pa še nekaj. Za vsa slovenska društva, (izvzete bodo le lokalne organizacije S. R. Z.) imamo izdelan drug program. Naše nabiralce svarimo, da od društev za sedaj ne sprejmejo nobenega daru, želimo pa namigniti le toliko, da bomo potrkali tudi na dobrodušnost naših slovenskih društev, od katerih nar-od pričakuje, da bo vsako darovalo v ta namen najmanj \$100. Zato bi priporočali društvom, ki bodo imela svoje seje v začetku meseca, da se o tem na svojih sejah kaj pogovore in razprav-ljajo.

Takoj ko prejmejo vse pole vrnjene, bo eksekutiva S. R. Z. dala tatisniti posebno spominsko knjigo, v kateri bo tatisnjeno ime vsakega darovalca, svota, ime vsakega društva in imena k društvu spadajočih članov in znesek, kakor tudi številke pol in

imena rojakov, kateri niso vrtili teh pol. Na ta način se bo lahko vsak prepričal, ako je darovana svota prišla v prave roke ali ne. Izvirne pole s podpisi, pa bomo dali vezati v posebno knjigo, katero bo S. R. Z. poslalo v vladni arhiv v Ljubljano za trajen spomin na požrtvovalnost ameriških Slovencev, ko je našemu narodu bila ura enajst, ko smo mi iz raznih vzrokov pognani iz zaslužene Slovenije v oddaljene kraje, ločeni od njih, napeli vse svoje moči, da priborimo našemu narodu stoletja zaželjeno svobodo.

Misel vsakega rojaka in rojakinje naj bo sedaj: Proč z vsako strankarjo, proč z narodnim razdorom, proč z vsakim predsdom! Kdor hoče svojemu narodu, svojim bratom in sestram in sorodnikom in svojim in njihovim potomcem dobro, tisti ne bo sedaj mislil na nobeno drugo stvar, kakor samo to: *Koliko največ bom mogel dati, ko pride nabiralec s polo v roki po prostovoljni narodni davek za svobodno Jugoslavijo.*

Na narodni davek bo smel nabirati vsak, ki bo imel nabiralno polo, želeli pa bi, da se zgledajo vsi tisti marljivi rojaki, ki hočejo pomagati v tej kampanji in žele nabirati darove ter nam nemudoma pošljeno svoje ime in natančen naslov, da jim pošljemo vse potrebne instrukcije in stvari.

Za nadaljna pojasnila in drugo pišite na Antona Trbovca, tajnika S. R. Z.

JUGOSLOVANI ZA ČETIRTO POSOJILJO SVOBODE

Dr. Ivan Bonal

PREGLED PROPAGANDISTIČNEGA DELOVANJA

Kakor hitro je vlada Zdr. drž. razpisala četrto posojilo svobode, je Jug. Narodni Svet v Washingtonu stopil takoj v zvezo s finančnim tajnikom ter je kot vodja in zastopnik našega osvobodilnega gibanja v Ameriki, sporazumno s njim prevzel naše glavno propagando in izdelal program delovanja. Še predno se je pričelo upisovanje za to posojilo, je objavil Jug. Nar. Svet splošen program za narod, v katerem je podal tudi vsa potrebna navodila, kako ugotoviti celokupno svoto, katero so podpisali naši rojaki. Upisovanje je bilo v najboljše tek, ko se je Jug. Svet ponovno obrnil s programom na narod, z namenom, vzpodbudi vsakega posameznika našega rojaka, da izpolni v tem oziru svojo dolžnost. Opozoril je v njem na hvalnost, katero smo dolžni mi Jugoslovani v prvi vrsti Ameriki, kar je na takšno in kravato borbo, katero je moral naš narod voditi za krvjo in stradanjem, in končno tudi na osebne koristi vsakega posameznika.

Istočasno so vzporedno z Jug. Nar. Svetom objavili tozadevne programe za narod še sledeči: Srbska poslatništvo v Washingtonu, Srpska Narodna Odborna v Ameriki, Slovenska Narodna Zveza, Slov. Rep. Zdrženje, posamezne podružnice Hrvatskega Saveza, glavni odbori slovenskih podpornih organizacij in nekateri naši kraljevski odbori za propagando.

V veliki meri se je treba za ta splošni vseh zahvaliti jugoslovanskemu časopisu v Severni Ameriki, ki je, brez razlike na stranke in mišljenje, navdušeno sodelovalo pri tem delu ter dalo na razpolago prostor v listih in krizovalno mnogo truda, da koristi naši skupni stvari.

Resnici na ljubo je treba priznati, da se je od naših političnih organizacij najbolj odzval za lokalno propagando Hrvatski Savez, kar je večji del njegovih podružnic privedel javne shode in izvedel shode v ta namen. Razumljivo je, da so zaradi tega Hrvati — ki so tudi po številu močnejši — doprinesli največ za posojilo svobode. Za njimi pridejo Slovenci in pa Srbi, ki so tudi po številu mnogo slabšeji od ostalih dveh vej našega naroda.

Krajevni odbori, katero so osnovali naši rodoljubi po raznih kolonijah, je bilo sedaj zelo veliko. Hvalnost zahteva, da se omenijo vsaj najvzvišeni, namreč: Aberdeen, Chicago, Cleveland, Gary, Hoboken, Joliet, Kalamazoo, Los Angeles Milwaukee, New York, Pittsburgh Pueblo, San Diego, St. Louis, i. t. d.

Od vseh naših odborov je bil najvzvišeni oni v New Yorku, ki je med drugim privedel tudi velik jugoslovanski koncert. Reči se sme, da je dosegel ta odbor v koloniji, kakršna je New York, popoln uspeh.

Za New Yorkem pride Chicago, kjer so imeli posebno organizacijo Jugoslav Four Minute Men. Na veliki javni propagandistični skupščini v Chicagu so nastopili naši Jugoslovani zelo dostojno in lepo.

Od ostalih naših krajevni odborov je treba omeniti onega v Pueblo, Colo., dalje oni v Los Angelesu ter v San Diegu. Posebni slovenski odbori so bili v Clevelandu in Jolietu, deloma tudi v Chicagu ter se bratje Slovenci tudi pri tej priliki dokazali veliko uspešno za organizacijo.

Pri tem plemenitem delu so pomagali našim rojakom tudi ameriški govorilci, ki so se vedno radi odzvali pozivu, da nastopijo na naših javnih shodih.

V svojem programu je Jug. Nar. Svet naprosil odbore posameznih naših društev, kakor tudi posameznike, da mu javijo po zaključenem upisovanju imena naših upisateljev. Odziv je bil zelo lep ter se spisi še urejati in predložiti objednem s obirnimi memorandumom od strani Jug. Nar. Sveta finančnega departmanta v Washingtonu. Prostor ne dovoljuje, da bi objavili to poročilo v celoti, in valed tega se omejujem samo na glavne stvari.

II.

KOLIKO SO PODPISALA JUGOSLOVANSKA DRUŠTVA.

Narodna Hrvatska Zvezdica, Pittsburgh	\$200.000
Posamezna društva N. H. Z. in njih člani	\$72.350
Hrvatska Zvezdica Illinois, Chicago	30.000
Prva Hrvatska Pomočnica, Chicago	1.000
Slovensko-Ameriško Podporno Društvo, San Jose	2.500
Društvo Sveto Trojstvo, Cleveland	900
Hrvatska Zveza na Pacifiku, San Francisco	2.500
Krajevsko-Slovenska Katoliška Jednota, Joliet	100.000
Slovenska Narodna Podporna Jednota, Chicago, in posamezna društ.	104.000
Slovenska Delavska Podporna Zveza, Johnstown, Pa.	10.000
Slovenska Dobrodelna Zveza, Cleveland	5.500
Slovenski Narodni Dom, Cleveland	500
Slov. Društvo Sv. Vida, Cleveland, O.	500
Slovensko Starbinsko in posojilno društvo, Cleveland	500
Slovensko društvo Sv. Družine, Joliet	500
Savez Rjedinjenih Srba Slova, New York	78.000
Savez Srbovan, Pittsburgh	50.000
Srpski Savez Sloboda, New York	5.000
Ostala jugoslovanska društva in manjše korporacije	90.000
SKUPAJ	\$1.153.450

Ako primerjamo to svoto s svoto, katero so podpisale naše organizacije in društva za prva tri posojila svobode, vidimo, da so upisale za \$200.000 več kot za vsa tri prva posojila. To je najboljši dokaz ekonomske moči in napredka naših društev, objednem pa tudi njihovega patriotizma, katerega so sedaj pokazale v najlepši meri.

III.

UPISOVANJE V POSAMEZNIH JUGOSLOVANSKIH KOLONIJAH.

Od naših kolonij so se najbolj odzvale sledeče: Aetna, Aberdeen, Brownsville, Calumet, Chicago, Cleveland, Christopher, Denver, Forest City, Fresno, Dubree, Gary, Gaversville, Hoboken, Joliet, Johnstown, Kansas City, Kalamazoo, Los Angeles, Milwaukee, New York, New Orleans, New Brighton, Philadelphia, Pittsburgh, Pueblo, San Francisco, San Diego, St. Louis, San Jose, Youngstown.

Po doposlanih poročilih so podpisali Jugoslovani sledeče svote:

Aberdeen in okolica	\$ 70.000
Cleveland: Slovenci	\$476.250
Hrvati	40.000
Srbi	25.000
skupaj	\$ 511.250
Christopher	5.000
Kalamazoo	8.300
Greenland	5.000
Philadelphia	50.000
St. Louis	60.000
Pueblo	105.000
New York, Hoboken in okolice	950.000
Jugoslovani v državi Illinois, Indiana in Michigan (samo v Gary, Ind. \$500.000)	2.000.000
Južna Kalifornija, večinoma Hrvati	400.000
Los Angeles	125.000
San Diego	100.000
Ostali kraji v Kaliforniji	25.000
Pittsburgh, Etna in Allegheny okraj	3.125.000
Veliko število naših rojakov je podpisalo po raznih tovarnah in na farmah. Lahko se reče, da je najmanj 30.000 Jugoslovancev podpisalo vsak po najmanj \$50.00	1.500.000
Skupaj	\$9.067.550

Posamezniki in jugoslovanska društva v Severni Ameriki so podpisali torej za četrto posojilo svobode nad deset milijonov dolarjev.

Naši rojaki posedujejo od prvih treh posojil svobode za 15 milijonov obveznic, tako da so dali torej za vsa štiri posojila nad 25 milijonov dolarjev.

Isti prisrček, ki je bil opaziti pri posameznih jugoslovanskih društvih pri četrtem posojilu svobode, je opaziti tudi pri posameznikih, kajti Jugoslovani v Ameriki so podpisali samo za četrto posojilo svobode skoro ravno toliko kolikor za vsa prejšnja skupaj.

Za to se je zahvaliti prebujeni zavesti našega naroda in boljši organizaciji pri podpisovanju.

Še eno besedo mojim bratom. Kapital od 25 milijonov dolarjev v obveznicah ameriškega posojila predstavlja za nas in za naše osvobodno domovino neizmerno korist. Naši sodnji v domovini so osvobodjeni nemško-madžarskega tiranstva. In tudi Italijo, ako ne bo hotela stopiti na pot pravice, bo naše orožje hitro nanjelo pameti. Duša našega seljaka — bodisi v Srbiji ali v novo osvobodjenih jugoslovanskih

krajev — preizkušena po skupnem razodranju, trpljenju in stradanju, obdani danes bolj, kot kdaj prej, potrebo zedinjenja istokrvnih bratov v skupno, svobodno demokratsko državo. Ako ne bodo naše vlade in naši odbori v stanu, predvideti že naprej način, kako šel narod uresničiti svoje zedinjenje, bo on sam to storil brez njih in eventualno tudi proti njim. Tudi naše teritorialno in vprašanje našega zedinjenja bo rešeno v najkrajšem času, takoj za tem pa bomo stopili v dno premlinjenega, zdravega in realnega delovanja. Tedaj bomo potrebovali za rekonstrukcijo naše skupne domovine kapitala in sredstev, da s njih pomočjo zgradimo eno najlepših in najbogatejših držav Srednje Evrope.

Zaradi tega obdržite bonde svobode. Ne odstopite jih za nobeno ceno spekulantom, ker bi s tem učinili izdajstvo napram samemu sebi in svojemu narodu. Čuvajte naše bonde za naše boljše dni.

ZAHVALA.

Tem potom se Jugoslovanski Narodni Svet v Washingtonu zahvaljuje vsem jugoslovanskim društvom, odborom in posameznikom, ki so s besedo in s delovanjem sodelovali pri propagandi in pri prodajanju obveznic četrtega posojila svobode.

Posebna zahvala zaslužkarjem in onim, ki so se trudili s zastavljanjem poročil.

Organizacija je bila tokrat zelo dobra, in valed tega je bil tudi odziv od strani naroda velik, kar vse služi na čast našim izseljencem.

Washington, 12. decembra 1918.

JUGOSLOVANSKI NARODNI SVET.

Ameriške vesti.

MISTERIJ O UMORU WEICHMANOVE ODKRIT.

Muskogean, Mich. — Milo Piper, osumljen, da je umoril svojo soprogo, bivši gđ. Freda Weichmanovo, se je obesil v svoji celici. Piper ni umoril Weichmanove, pač je pa bil priča njene smrti. Resnice ni mogel povedati, kajti vedel je, da pojde radi ropa v zvezno kaznilnico, če govori, ako pa molči, se ima pa zagovarjati radi umora. To je bil vzrok, da se je odločil za samomor.

Imena Goldberg, Sheldon in Denton niso izmišljena, ampak so imena ljudi, ki v resnici žive. Vsi trije so zločinci in tovariši Piperja.

Piper je res poročil Weichmanovo. Ko se je vozil z njo v avtomobilu križem Združenim državam, je vzel s sabo tudi tri svoje tovariše, da izvrše več ropov po izdelanem načrtu. Njegovi tovariši so rekli, da nimajo nič proti temu, če jih spremlja na potu ženska, dokler molči.

V začetku je Weichmanova molčala, kasneje je pa pričela prigovarjati Piperju, naj zapusti svoje tovariše. Končno je popolnoma spoznala, zakaj se Piper vozi s svojimi tovariši križem Združenih držav.

Piper in njegovi tovariši so opropali več pošt na deželi.

Ko so zapustili Iowa Falls in dospeli v državo Michigan, so se Piperjevi tovariši vedno bolj bali dekleta. Zadnje pošto, preden so umorili Weichmanovo, so opropali v Rockfordu, Mich. To se je zgodilo tri dni pred smrtjo dekleta, zgodaj v septembru 1916.

Imena morilca ni Piper povedal, ampak je le trdil, da je on ni ustrelil.

LETALA V SLUŽBI ZNANO. STI.

New York, N. Y. — Kapitan Robert A. Barlett bo vodil ekspedicijo z letali na severni tečaj, ki ima nalogo, da izdela potrebne zemljevide.

Tako naznanja "Ameriški ero-navični klub."

Ekspedicija bo napravila fotografirane plošče in zemljevide in dognala, če je tam zemlja. Klub bo v ta namen nabral sklad \$250.000.

Po izdelanem načrtu zapusti ekspedicija Združene države v prihodnjem juniju.

V juliju in avgustu je vreme lepo skozi šest tednov, temperatura je redkokdaj pod 60 stopinjami nad ničlo. Letala pripeljejo z ladjo do Etaha, ki je oddaljen 600 milj od Severnega tečaja. Ekspedicija bo imela s sabo eno veliko letalo in druga manjša letala, ki bodo služila za ogledovanja.

Ko popoka led, da pojde ladja lahko do rta Columbia, vstanove na tem rtu glavno oporišče, s katerega izvrše polet prek Severnega tečaja. Pot je določena od rta Columbia prek Severnega tečaja do rta Čaluskina v Sibiriji.

16-LETEN DEČEK IZBOREN PLAVAČ.

Honolulu, Havajsko otočje.

16-letni Sam Kanoa je pobegnil iz industrijske šole. Ko so mu bili preganjanci za petami, je skočil v morje in plaval na odprto morskoro ravan.

Njegovi preganjanci so morali po čoln in ko so z njim prišli na odprto morje, ga niso videli nikjer. Mislili so, da je utonil, ali da so ga požrl morski volkovi. Iskali so ga tri ure in so se hoteli že vrniti, ko so zagledali četrtil milje od čolna črna piko. Veslali so tje in ko so prišli blizu je Kanoa smuknil pod vodo kot potap-

ljavec in se prikazal od čolna kakih 20 čevljev. Ta manever je večkrat ponovil, dokler ni zgrešil prave smeri in se pokazal vrh vode tik čolna, da so ga lahko hitro prišli in potegnili vanj.

Kanoa je plaval, kakor da se igra in najbrž bo sešasoma prekosil svojega rojaka znamenitega Duke Kahanamokua, kajti bil je šest milj od obrežja, ko so ga prišli.

ZEMLJIŠČNA TRGOVSKA BORZA PROTI ČESTNOŽELEZNIŠKIM IN PLINSKIM BARONOM

Chicago, Ill. — Zemljiščna trgovska borza je izdala svarilo proti čestnoželezniški družbi, da namerava poraženo odredbo valiti občinskemu svetu v drugi podobi.

Sprejela je resolucijo, v kateri pravi, da so čestnoželezniški in plinski baroni s njihovo nepatriotično in kriminalno taktiko največja ameriška podpora boljševega gibanju. Borza zahteva, da se občinski svet oprosti Walter I. Fisherja kot svetovaleca v čestnoželezniških zadevah in občinskega svetovaleca Henry D. Capitana kot predsednika lokalnega transportnega odseka.

Borza opozarja občinski svet na strahoviti poraz, ki ga je doživela čestnoželezniška odredba na splošnem glasovanju. Izid glasovanja pomeni, da mora občinski svet na drug način rešiti čestnoželezniško vprašanje.

Borza je poslala resolucijo občinskemu svetu in se udeležil prihodnje seje lokalnega transportnega odbora.

ŽRTEV ORNE ROKE.

Chicago, Ill. — Polcija v Chicagu in Jolietu se trudi, da v Italijanskih kolonijah odkrije morilce, ki so v Jolietu umorili 26-letnega Italijana Nikola Cluffa, ki je bil nastavljen pri Naples Jewellry kompaniji v Chicagu. Rop ni bil vzrok, kajti za \$3.000 daguljev je ostalo nedotaknjenih ki jih je imel pri sebi.

IZVRSTNA NOVOST!

Trpežno izdelana ura ima najnovjšo vrsto kolese s sedem kamni, navijačem in rediteljem. Ne dvomno bo vsakdo zadovoljen, ko si naroči to uro. Mi jamčimo to uro za 20 let. Cena te ure v prodajalnah je \$9.50. Mi jo prodajamo pa po \$6.25 in poleg damo darilo za kratko dobo. Ta krasni noč, diamant in poslačena verižica. Mi damo to darilo vsakemu kdor si naroči to uro. Ne pošiljajte denarja, pošljite nam le vaš natančen naslov in 25c v poštne znamke za pokritje stroškov in mi vam bomo poslali uro. Vi plačate uro kadar vam jo prinesejo na dom. Ne odlašajte, pišite še danes na naslov:

European Watch Co., Dept. 10.
348 E. 53rd Street, New York, N. Y.

VSA ČAST MOŽEM IN ZENAM

kateri so odločili kupiti svoje lastne domove.

Kad narečeno izdelana priložnost za delavce so sedaj stavljala v novi seki "Bridgeville Terrace Plan No. 2." Posebne ugodnosti in posebne niske cene do februarja 1ga, 1919.

Deset dolarjev vam je potrebno pri podpisu pogodbe, in \$10.00 mesečno, brez obresti, in takse za eno celo leto. Ako pa vam je mogoče plačati več, kod \$10.00 na mesec, pa v spomladi 1919 se lahko delate hiko in je boste odplačali kod rent.

Pridite pogledat, ali pišite takoj s pošto na:

Nepozabite, da zavarujem proti ognju in drugim neugodam — in da kod Javni Notar sem Van vedno na razpolago. Nalovi:

FRANK SCURICH

Real Estate—Notary Public.

BRIDGEVILLE,

PENNSYLVANIA.

SHIRLEY BROS. CO.

Najznanejši pogrebnik med Slovani.

Točna postrežba, amerna cena. Uradi so na 2108 W. Michigan St., 3030 N. Illinois St., 2515 E. Washington St. in 650 E. Wash. St., Indianapolis, Ind. Oba telefona.

Naprodaj je

v sredini velika slovenska naselbina v mestu Pueblo, Colo. brivalec opravljena na dva briva, andej je stanova. nje a treni sobami in eno stavljačo zraven jeikarne. Tu se nudi ugodna prilika za brivec v družino in tudi za samec. Preda se radi slabega zdravlja. Za vsa pojasnila oglaite na pismono ali pa otmemo na lastnika: Math Olavich, 395 E. Northern Ave., Pueblo, Colo.

Val-sosed morda le ne va, da je dnevnik "Prosveta" soto priljubljen pri svojih štataljih. Opozrite ga!

ZMIRAJ VESELO

v gostilni pri Spolarju. — Tam so dobi tudi prenočišča za potuječe preko Chieage. Vedno točna postrežba. Se priporočam rojakom v Chieagu in okolici.

A Spolar, 1834 S. Ashland ave. Tel. Canal 3474.

Previdne gospodinje

Imajo doma vedno eno steklenico Dr. Richterjevega

PAIN-EXPELLER

Kanaljivo sredstvo za vrenje pri revmatizmu, kolikah, prehladu, zavrtjenju lid. Jedinio pravi s varstveno znamko sidra.

Sto in što, v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalstva zasluži popolno zaupanje in čislanje od strani številnih odjemalcev. Male povikanje cen je sedanja potreba, da se obrni zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolge sopro draginjo na vseh številnih potrebnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še sadnji steber in morali smo cene nekoliko povisati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov privala odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima take zaupanje in vseh med svetom, kar učini, da bol agubi svoje stališče. Imeč vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročenih in splošnih v ledod. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vno odisti ledodec in odstrani in notranjstine drobovje vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlovrčnih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vankorine nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno šareče rudoče vino. V sadvi zabasnosti, neprehvatnosti, glavobola, polglavobola, nervoznosti, navadne slabote, kakor tudi v ledodnih nepravilnih, ki rade nadlegujejo ženske ob premembli štija ali ruderje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo pila, še rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v sadvah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje šivev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo stotraj. Posebno za ispiranja grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otrovov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJSE NAGRADBE SO DOKLA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH NAZSTAVAH: GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

IZ GLAVNEGA URADA.

IZ URADA GLAVNEGA BLA- GAJNIKA.

Brate in sestre, ki imajo še nezmenjene enotne čake, prosim, da jih, če le morete, menjaajo še ta mesec. Meseca januarja se vrši revizija in čim manjše število nezmenjenih čekov je znanj, tem boljji in lažji je pregled in tem manj dela je zame in nadzorni odbor. Zaradi velikanskega števila bolnih na influenci je delo zadnje čase že itak naravnost ogromno.

Približno tisoč čekov bolniške podpore, ki bi bili sicer nakazani še ta mesec, bom razposlal šele prve dni januarja, da ne bo preveč nezmenjenih čekov znanj ob časi revizije. Spisani in pripravljeni za odposiljatev bodo po možnosti še ta mesec, odposlani pa po Novem letu. Toliko v vednost društvom in prizadetim članom, da ne bo nepotrebnega vpraševanja.

Društvene uradnike prosim, naj pazno pregledajo naslove v imeniku društev in takoj sporočijo v glavni urad, ako opazijo kakšno pomoto, da se popravi. Za nas so merodajni naslovi tajnikov in blagajnikov v imeniku in ako so tam nepravilni, je logična posledica, da je poslovanje oteženo.

Anton J. Tenbovee,
gl. blagajnik.

Spremembe

pri karjernih društvih meseca novembra 1919.

Slavija, št. 1. Izobčeni: Jerry Zupan, c. 22801. Umrl: Joseph Badovinac, c. 23270.
Triglav, št. 2. Umrl: Matt Urbaneh, c. 28674. Joseph Ojstersek, c. 28242.
Naprej, št. 5. Izobčeni: Emerik Pavšič, c. 30332, Frank Peršič, c. 28573, Martin Peršič, c. 20980. Umrl: Joseph Znidaršič, c. 11101, Joseph Tulek, c. 19387.
Bratstvo, št. 6. Izobčeni: William Vanichak, c. 30334, Felix Bekovsky, c. 30333. Novo pristopili: John Erzen, c. 30379.
Bratoljub, št. 7. Novo pristopili: Jos. Tuklin, c. 30880, John Lavatek, c. 30881.
Delavci, št. 8. Novo pristopili: And Jarković, c. 30882.
Bratstvo Naprej, št. 9. Umrl: John Menhardt, c. 12730. Novo pristopili: John Kavalier, c. 30883.
Trdnjava, št. 10. Izobčeni: John Sushanj, c. 21231, John Aloš, c. 13460. Sluga, št. 14. Novo pristopili: Fr. Mente, c. 30884, Matt Gregorin, c. 30885.
Sluga, št. 16. Izobčeni: Ant. Hudala, c. 23839, John Drole, c. 29266. Umrl: Fr. Strah, c. 30888. Novo pristopili: Simon Hribnik, c. 30889.
Bled, št. 17. Novo pristopili: Helena Polutnik, c. 30887.
Sokol, št. 20. Umrl: John Plahutnik, c. 15058, John Kukan, c. 0853.
Orel, št. 21. Umrl: John Raunig, c. 15497, Igne Papel, c. 12231.
Amarnica, št. 24. Umrl: Stefan Slomencik, c. 2043.
Domovina, št. 29. Umrl: Frank Hrovatin, c. 20200, Lad. Benedek, c. 15067.
France Prešeren, št. 34. Izobčeni: J. Valentinič, c. 23208. Umrl: Francis Repovš, c. 25871, Anton Markič, c. 0718.
Zvezdota, št. 35. Izobčeni: Luca Novak, c. 12094.
Zvezda, št. 36. Umrl: Joseph Selca, c. 27494, Thomas Tulek, c. 21874.
Hilija, št. 38. Izobčeni: Frank Leokovec, c. 18014.
Narodni Vitez, št. 39. Izobčeni: Anton Pavla, c. 16705.
Hilija, št. 47. Izobčeni: Frank Kladič, c. 28722, Joseph Kreuse, c. 28850. Umrl: William Karadich, c. 24238. Novo pristopili: Mary Kolenc, c. 30888.
Triglav, št. 48. Izobčeni: John Podlipce, c. 14410.
Ljubljana, št. 49. Izobčeni: Joseph Kneus, c. 20774, Anton Peteren, c. 13330.
Skala, št. 50. Izobčeni: George Meškovec, c. 13327, John Lipnik, c. 23976. Umrl: Louis Hultvee, c. 19777.
Zvezda, št. 52. Izobčeni: Joseph Majdič, c. 27708. Umrl: Carol Pek, c. 23072.
V. Boj, št. 53. Izobčeni: Jacob Malnar, c. 30809, John John Znidaršič, c. 15775, Louis Stefanovič, c. 28010.
Jutrarnja Zora, št. 54. Izobčeni: Jacob Pintar, c. 2800. Umrl: Stany Juras, c. 27252.
Slovenija, št. 55. Umrl: Frank Zelone, c. 3104.
Zvezdota, št. 59. Novo pristopili: Jos. Spolar, c. 30880.
Bratska Sluga, št. 62. Izobčeni: Louis Blondić, c. 19820, Mane Stanich, c. 26100.
Prvi Maj, št. 63. Umrl: Valentin Panksek, c. 17981. Novo pristopili: Karl Janek, c. 30890, Frank Sustek, c. 30891.
Napredok, št. 69. Umrl: Joseph Laboda, c. 25037. Novo pristopili: John Babich, c. 30892.
Spoznanje, št. 73. Izobčeni: Louis Wozelj, c. 4284, Martin Krempuk, c. 28738. Umrl: Fr. Griffenberg, c. 11706.
Svoboda, št. 80. Umrl: Andrej Ružič, c. 27393.
Solnce, št. 81. Umrl: Alois Jeller, c. 2175, Joseph Marvič, c. 24711.
Triglav, št. 82. Umrl: John Toman, c. 11358. Novo pristopili: Anna Kukan, c. 30893.
Planina, št. 83. Umrl: Milo Kosovick, c. 24254. Novo pristopili: John Hriblich, c. 30894, Matilda Strilich, c. 30895, John Barab, c. 30896.
Slovenski Delavec, št. 87. Izobčeni: Alois Celik, c. 27501. Umrl: Joseph Omas, c. 20203.
Proletarij, št. 87. Novo pristopili: Marko K. Arzina, c. 20297.

Dobri Bratje, št. 88. Umrl: Jos. Podmiljak, c. 2970, Matt Tilliger, c. 12623.
Johnston City, št. 91. Umrl: Martin Pangerl, c. 5193. Novo pristopili: Andrej Kranjc, c. 30898.
Sokol, št. 92. Izobčeni: Edward Smilek, c. 18942, Martin Krenkar, c. 27702. Umrl: Frank Wegel, c. 4750, Joseph Krutberger, c. 18294.
Zarja, št. 93. Izobčeni: Mary Tadeus, c. 29000, George Tadeus, c. 29001.
Sokol, št. 98. Izobčeni: Jernej Ocep, c. 0490. Novo pristopili: Louis Zupančič, c. 30899, Josephina Hauptman, c. 30900.
Trdnjava, št. 101. Izobčeni: Matt Zela, c. 4790, Val. Lazar, c. 25304, Jacob Male, c. 27118. Novo pristopili: Johana Sain, c. 30901, Tony Krasovec, 30902.
Nada, št. 102. Novo pristopili: Antonija Jarnan, c. 30903.
Prostost, št. 108. Umrl: John Taurar, c. 14290.
Planinski Raj, št. 107. Izobčeni: Fanny Skubie, c. 19090.
Jutrarnja Zora, št. 108. Umrl: Mary Kofek, c. 25928.
Orel, št. 109. Izobčeni: Matt Hočvar, c. 13402. Umrl: Joseph Filipič, c. 19203, Peter Stillin, c. 15829.
Slovenski Rudar, št. 110. Izobčeni: Fr. Perovšek, c. 29005, Thomas Joseph, c. 28984. Umrl: Rudolph Koshmeri, c. 10416, Andro Rojlich, c. 11191.
Slovenski Sinovi, št. 112. Izobčeni: Frank Daniehek, c. 28888, Umrl: Mane Markovich, c. 24525, Felix Repotheknik, c. 26149, Louis Lobin, c. 27530, Louis Chesnik, c. 889.
Jolietka Zvezdota, št. 115. Izobčeni: Frank Kocjančič, c. 29494. Novo pristopili: Lov. Pešhak, c. 30904, Fr. Pershek, c. 30905, Fr. Strajnar, c. 30906.
Zagorski Zvonovi, št. 116. Umrl: Francis Vidlič, c. 14227.
Novi Dom, št. 117. Umrl: John Kopee, 29034.
Slovenski Sokoli, št. 118. Izobčeni: Mike Plak, c. 19976. Umrl: Joseph Benec, c. 17007. Novo pristopili: Fr. Jamnik, c. 30907, Fr. Arsh, c. 30908.
Moška Jednopravnost, št. 119. Umrl: Mary Salenak, c. 23285. Novo pristopili: Josephina Skovščič, c. 30909.
Gorenjec, št. 120. Umrl: Anton Naglič, c. 11200. Novo pristopili: Mary Naglič, 30910, Jos. Naglič, c. 30911, John Barctičič, c. 30912.
Zveza Detroitkih Slovencev, št. 121. Izobčeni: Matt Kováčič, c. 24028, Mike Obajdin, c. 24287. Umrl: John Paladina, c. 30460.
Grod, št. 122. Izobčeni: Peter Skender, c. 20851, Joseph Milic, c. 19867. Umrl: Karl Lampel, c. 11206.
Vipava, št. 123. Izobčeni: Mike Plutt, c. 30552. Umrl: Peter Brezovič, c. 19228.
Mednarodna Zveza, št. 124. Umrl: Franciska Povhe, c. 18553, Frank Omasen, c. 18740.
Hilbing, št. 125. Izobčeni: Louis Tratar, 28702, Martin Valenčič, c. 26818, Matt Naglič, c. 29048. Novo pristopili: Geo. Zidaršič, c. 30913.
Primož Trubar, št. 126. Umrl: Matt Stric, c. 5704.
Lipa, št. 128. Izobčeni: Frank Strumbel, c. 17020, Igne Tomalič, c. 17621. Novo pristopili: Joseph Piro, c. 30914, John Sluga, c. 30915, Fr. Rogel, c. 30916.
Francisco Ferrer, št. 131. Izobčeni: Fr. Benenčič, c. 12544, Anka Hegli, c. 11031, Milana Hegli, c. 8903.
Slovenski Napredok, št. 132. Izobčeni: Anton Frank, c. 24019, John Radokovič, c. 13619, Blaž Radokovič, c. 13810, George Polich, c. 4077.
Balkan, št. 133. Umrl: Lovrene Vadjali, c. 13819, Igne Urbanič, c. 11035.
Brooklyn, št. 135. Umrl: Charles Kuhel, c. 9945. Novo pristopili: Jos. Kaluza, c. 30917.
Postojnska Jama, št. 138. Izobčeni: Mike Borovič, c. 30385. Umrl: Igne Tomalič, c. 20511.
Taboř, št. 139. Umrl: Rose Culkar, c. 11142.
Bratska Zveza, št. 140. Novo pristopili: Thomas Jakovac, c. 30918, Matt Ljubo, c. 30919.
Brod na Kolpi, št. 141. Izobčeni: Joseph Kzerle, c. 25973.
Mir, št. 142. Umrl: Margareta Huch, c. 23518, Jernej Vrhovec, c. 7790.
Slovenski Lavci, št. 143. Izobčeni: John Peršič, c. 0605, Esther Peršič, c. 25147. Umrl: John Hudoklin, c. 18031, Karl Jerič, c. 20371, Anton Haramija, c. 18320, John Sasek, c. 19067.
Sloven in Horvati, št. 144. Izobčeni: Michael Peršič, c. 20380.
Blavček, št. 145. Novo pristopili: Fr. Novak, c. 30920.
Kunarček, št. 146. Izobčeni: John Jeram, c. 8470.
Slovenski Narod, št. 153. Izobčeni: Bud. Crnkovič, c. 23302.
Kras, št. 156. Izobčeni: Louis Savjovič, c. 27002. Novo pristopili: Eugeno Marchig, c. 30921.
Javornik, št. 160. Umrl: Joe Vandal, c. 21271, Anton Gradinar, c. 11105.
Lander Adamič, št. 165. Umrl: Milo Orlovic, c. 17573, Anna Skender, c. 19480.
Dolence, št. 170. Izobčeni: John Pešec, c. 22940.
Slovenski Prijatelj, št. 171. Novo pristopili: Fr. Novak, c. 30922, Max Andersh, c. 30923, Božo Marvar, c. 30924.
Dobri Prijatelj, št. 172. Umrl: Helena Delach, c. 18477.
Slava, št. 173. Umrl: Rose Minkar, c. 20441, John Kramar, c. 22036.
Vrtol Raj, št. 174. Umrl: Joseph Zgajner, c. 17078. Novo pristopili: J. Hittl, c. 30925.
Novo Leto, št. 176. Umrl: J. Kolli, c. 17076.
Jadranska Vila, št. 178. Umrl: Anton Kaluza, c. 20330.
Planinski Glas, št. 180. Izobčeni: Rud. Keršan, c. 30174.
Dom in Svet, št. 181. Umrl: Zelo Dančovič, c. 28328, Frank Nagode, c. 20720.
Narodni Dom, št. 183. Umrl: Louis Frina, c. 17787.
Jugoslaveni, št. 186. Novo pristopili: Antonija Prelec, c. 30926.
Sinovi Slovencev, št. 190. Izobčeni: Karl Ruzič, c. 14300.
Abas, št. 191. Umrl: Matt Puš, c. 14327.
Veneta, št. 192. Novo pristopili: Anna Wesell, c. 30927.
Cvetko, št. 196. Umrl: Joseph Rudolph, c. 28534.
Slovensko Hrvaška Sluga, št. 197. Izobčeni: Tom. Cankar, c. 24830, Anton Dolosich, c. 18379. Novo pristopili: Fr. Augustinovič, c. 30928, Peter Stanfel, c. 30929.
Sloveni Slovani, št. 200. Izobčeni: Andrej Lukasovski, c. 30590, Iv. Janus, c. 24835.
Pivka, št. 201. Novo pristopili: Jos.

Maršega, c. 30930, Jos. Kukan, c. 30931, Rose Poslep, c. 30932.
Narodni Bratje, št. 202. Umrl: Leonard Burich, c. 28351.
V. Boj za Svobodo, št. 203. Umrl: Frank Posnik, c. 27766.
Leo Tolstoj, št. 205. Novo pristopili: Angela Intihar, c. 30933, Anna Sever, c. 30924, Fr. Podgoršek, c. 30935.
Zvonček, št. 206. Umrl: Justin Kobal, c. 18250, Mary Moscon, c. 16685.
Slovensko Hrvaška Sluga, št. 207. Izobčeni: Terezija Bišal, c. 25684, Mike Ryzinski, c. 28334, Frank Bouneha, c. 21716, Joseph Rybeze, c. 23832. Umrl: Anton Mihelič, c. 14615, Anna Mihelič, c. 27020. Novo pristopili: Mike Tomljanovič, c. 30936, Tony Komadina, c. 30937, John Ruzič, c. 30938, John Henikman, c. 30939, Mary Malenick, c. 30940, Steva Vukelič, c. 30941, Peter Tomljanovič, c. 30942.
Bratstvo V. Slugi je Moš, št. 210. Izobčeni: John Brinjavič, c. 16793.
Arizona, št. 212. Umrl: Joseph Tanssall, c. 16818.
Virginia, št. 215. Umrl: Anton Paparid, c. 19435.
Notranjska Zarja, št. 216. Novo pristopili: Jos. Kern, c. 30943.
Slovenski Godzar, št. 217. Umrl: Frank Poplar, c. 18772, Joseph Poplar, c. 21159.
Columbine, št. 218. Izobčeni: Frank Omasen, c. 12190.
Victoria, št. 220. Izobčeni: John Godina, c. 30512.
Delavski Venec, št. 221. Umrl: Ant. Kodolija, c. 18121.
Naprednost, št. 222. Novo pristopili: John Perkovič, c. 30944, Louis Bettinjak, c. 30945, Franciska Blatnik, c. 30946.
Sluga v Tujini, št. 224. Novo pristopili: Jos. Ghidic, c. 30947.
Karl Marx, št. 225. Novo pristopili: Joseph Silc, c. 30948.
Utah, št. 227. Izobčeni: John Permon, c. 26385.
Blaser, št. 228. Izobčeni: Ant. Lenarčič, c. 6630, Igne Per, c. 22511. Umrl: Fritz Breznik, c. 7931.
Rajski Glas, št. 230. Izobčeni: John Belenčič, c. 25734. Novo pristopili: John Sigur, c. 30949, Victor Čeb, c. 30950, John Ahlin, c. 30951, John Pavličič, c. 30952, Tony Heelmovič, c. 30953.
Srebrni Zvonček, št. 232. Umrl: Leo Dolenc, c. 20964.
Bratska Sluga, št. 236. Umrl: Anna Jelč, c. 25188. Novo pristopili: Barbara Kutrovec, c. 30954, Mike Majkovič, c. 30955.
Maj, št. 240. Izobčeni: Stojan Matjovič, c. 24879, Bado Jelčič, c. 24879. Slovensko Hrvaška Sluga, št. 241. Izobčeni: — Wm. Rikuss, 30916, J. Dugvelkis, c. 30919, Jos. Lukáč, c. 30914, Wm. Bajtan, c. 29874, Mike Sumagac, 30921, Ant. Yonelis, c. 30918, Mary Sabec, c. 19017, Fr. Sabec, c. 17885. Umrl: Nik Viljevič, c. 23891.
Skrb za Prihodnost, št. 244. Izobčeni: Joseph Brok, c. 30900, P. Kanciljo, c. 28805.
Prosveta, št. 245. Umrl: John Maček, c. 20984. Novo pristopili: Martin Kasic, c. 30956.
Sopek Modri, št. 247. Novo pristopili: Anton Škerlj, c. 30957.
Primorska Vila, št. 251. Umrl: Frank Puž, c. 27004, Frank Susanj, c. 29130.
Abraham Lincoln, št. 252. Izobčeni: Joseph Nikolich, c. 24888, John Primorščič, c. 22159.
Zvezdni Slovani, št. 255. Izobčeni: John Popovič, c. 32165. Novo pristopili: Martin Kral, c. 30958.
Delavci, št. 257. Novo pristopili: Mary Oltisky, c. 30959, Igne Novak, c. 30960, Rose Novak, c. 30961, Thomas Oltisky, c. 30962.
Slovenski Bratje, št. 258. Umrl: Steva Stefanič, c. 12066.
August Bebel, št. 259. Umrl: John Sternali, c. 20173.
Ljubzen Bratje, št. 263. Izobčeni: Gregor Poropat, c. 26681. Novo pristopili: Marko Gordanovič, c. 30963.
Zdravi se Trpin, št. 265. Umrl: Louis Konstanto, c. 21410, Agnes Justin, c. 27844.
Bratje Slovencev, št. 267. Izobčeni: Joseph Kropovšek, c. 29716. Novo pristopili: John Stampar, c. 30964.
Prvi Majnik, št. 268. Umrl: Joseph Stih, c. 22207, Joseph Pirnat, c. 25560.
George Washington, št. 271. Novo pristopili: John Gudac, c. 30965, Jos. Miloš, c. 30966, Jack Subat, c. 30967.
Nova Svoboda, št. 271. Novo pristopili: Steva Krapac, c. 30968.
Bratstvo, št. 274. Novo pristopili: Mary Naglič, c. 30969.
Prosveta, št. 275. Novo pristopili: Terezija Slati, c. 30970, Frank Kobal, c. 30971, Marko Pogodič, c. 30972, Branislava Nebesky, c. 30973, John Zajovec, c. 30974, Louis Kovač, c. 30975.
Nana, št. 278. Umrl: Franciska Fabjan, c. 27617, Dominik Arko, 26330.
Zeleni Hribček, št. 279. Umrl: Mary Guna, c. 30464, John Wojcik, c. 23228.
Delmont, št. 280. Novo pristopili: Anna Oswald, c. 30976.
Slovan, št. 283. Umrl: Vald Lipovšek, c. 30811. Novo pristopili: Martin Prah, c. 30977, Joseph Prah, c. 30978.
Vila Velebita, št. 284. Novo pristopili: Rose Curroff, c. 30979.
Misijski, št. 286. Izobčeni: Andrej Krane, c. 24135. Umrl: John Tomarich, c. 29728.
Slovenska Gorica, št. 287. Novo pristopili: Fr. Sajin, c. 30980.
Zmagaj, št. 290. Izobčeni: Frank Ljvek, c. 26033, John Kadlec, c. 26021. Umrl: Frank Šmrdel, c. 26096.
Avelski Vrh, št. 292. Izobčeni: Alois Šampel, c. 28896.
Zvezda, št. 297. Novo pristopili: Geo. Kruljac, c. 30981.
Studenci, št. 298. Novo pristopili: John Majnik, c. 30982.
Srebrna Gora, št. 299. Novo pristopili: Clement Schaefer, c. 30983, Bartol Valjetic, c. 30984.
Napredni Slovenci, št. 309. Umrl: Mary Kanfels, c. 28384.
Slovnost, št. 303. Umrl: Alois Stalar, c. 29740.
Goraka Vila, št. 309. Izobčeni: Mary Vitez, c. 24275.
Gora, št. 311. Izobčeni: Blagoj Tosev, c. 25070, Weroni Saltadovici, c. 26094.
Vipavski Raj, št. 312. Umrl: Emil Elender, c. 27820, Anton Turk, 28380, Francis Cignj, c. 19910.
Briljan, št. 313. Novo pristopili: Jacob Peršič, c. 30985.
Buhl, št. 314. Novo pristopili: John Antonovič, c. 30986, Fr. Boitz, c. 30987, Jacob Šmrdelj, c. 30988.
Canton, št. 315. Umrl: Frank Božejav, c. 25324. Novo pristopili: Lovrene Krec, c. 30989. Louis Tehovnik, c. 30990.
Sava, št. 316. Izobčeni: Peter Kalin, c. 19634. Umrl: Francis Musser, c. 25634.

Odmevi.

"Kje je sedaj demokracija?" To vprašanje zastavljajo ljudje, ki jim ni dovolji pisanje "Prosvete" niti taktika večine ameriških Slovencev, ki so jo zavzemali v pretekli vojni. Čudni so pojmi nekaterih ljudi. Nikakor ne morejo razumeti, da se sistemi ne spreminjajo čez noč ampak zahtevajo evolucijskega razvoja.

"Sedaj naj pokaže predsednik Wilson, koliko je v njem demokracije". Pri takih opazkih pa izražajo dvome o odkritostnosti Wilsonove politike. Ko bi ti ljudje hoteli pogledati nekoliko v notrajinjo ameriškega političnega življenja, bi morali spoznati, da se bori proti načelom; katere je izrekal Wilson tekom vojne, velikanška mašina, ki ima na razpolago najmočnejša sredstva za demagogično politiko napram Wilsonu in njegovemu programu. Ti ljudje pošiljajo sedaj nazadnjaškim francoskim in angleškim listom v Evropo poročila, s katerimi dokazujejo evropski javnosti, da ameriško javno mnenje ni na strani Wilsonove politike. Za dokaz pa navajajo poraz Wilsonove (demokratske) stranke pri zadnjih volitvah v kongresno in senatno zbornico. Oni dokazujejo s številkami, dobljenimi na voličih, ki niso v prilog Wilsonu in administraciji demokratske stranke. Namen te propagande Wilsonovih nasprotnikov je dokazati evropski javnosti, da Wilson ni reprezentant mnenja, kakorinega ima večina ameriškega prebivalstva nasprotnikov imamo upaštati. Kljub tej propagandi nje, da bo zmagal s svojimi načeli na mirovni konferenci. V dosedanjih bojih je pokazal dosti energije, ki mu je prinašala uspehe in ta energija bo pokazala reakcionarjem, da se z njim na šaliti.

Nismo agitatorji demokratske stranke; tudi vemo, da je v nji dosti nazadnjaških politikov in nasprotnikov Wilsonovi politiki. Toda če bi dobila ta stranka večino sedežev v bodoči kongres in senat, bi kapitalistični kričarji ne mogli voditi boj proti Wilsonovi politiki na tak način in s takim orožjem, kakor ga vodijo sedaj, ko mu je večina ljudstva, po nazorih politikov republikanske stranke, izrekla nezaupnico. Toda vsa ta gonja ne bo odvzela javnemu mnenju zaupanja v predsednika.

Wilson je bil v Parizu sprejet kot nositelj in vodilni zagovornik novega družabnega reda. Milijonaka množica ga je sprejela in mu delala navdušene ovacije, ki so prihajale iz dna ljudskih src. Tako se sprejemajo le ljudje, ki imajo zaupanje ljudstva. Wilson čuti to zaupanje katerega bo tudi izrabil na škodo srednjeveških nazorov birokratične diplomacije.

Poleg državnikov, raznih komisij in drugih diplomatov, časnika, karjev itd. bodo prišli v Pariz tudi nekateri zavezniški vladarji. Italijanski je že tam. Sprejem predsednika Wilsona in italijančnega kralja pa se je razlikoval drug od drugega kakor noč pa dan. Tudi, ko je dospel v francosko glavno mesto kralj solčne Italije, so stale po cestah in ulicah ljudske množice, seveda ne tako številne, kakor ob Wilsonovem prihodu, toda množice so stale največ iz radovednosti, da vidijo kralja. Pozdravljanja, kakoršno prihaja iz ljudskih src, pa ni bilo. Tega nismo zapisali ni, nego veliki čikaški dnevnik, katerim se ne more očitati "boljševičkih" idej.

Nikdar nismo trdili, da bodo zginitli vsi birokratični, reakcijski, avtokratični elementi s tistim trenutkom, ko zmagajo zavezniški. Ampak njihova zmaga nas je privedla za velik korak naprej k temu cilju. Kaj mislite, gospodje, kritičarji, kako bi postopala Nemčija in Avstro-Ogrska v slučaju absolutne zmage? Morda je vam kaj znanega izza brest-litovske mirovne pogodbe in o mirovni pogodbi med Rumunijo in centralnimi silami? Zanimivo pri tem je to, da ti kritičarji niso imeli obsojevalne besede proti Nemčiji in Avstro-Ogrski, dasiravno se smatrajo za nekakšne "nadradičalce", med tem ko vidijo v vsakem koraku zavezniške politike sovražne akte proti demokraciji.

Nemčija je danes republika, kar je zasluga zavezniške zmage.

Zelje Čehov in Slovakov za neodvisnost so danes dejstvo in Čehoslovakija je na listi novih republik. Tudi to je v prvi vrsti zasluga zavezniške zmage. Zavezniški uspehi na bojišču so preprečili ustanovitev monarhije v Poljski in na Finskem.

Kaj pa Jugoslavija? Pristaši bivše Avstrije, četudi se skrivajo za "radikalizem", pravijo, da smo z Jugoslavijo doživeli fiasko. Si cer so to ljudje, s katerimi je vsaka polemika nesmiselna, kajti z nerazodnimi ljudmi se ne more argumentirati. Velika večina Jugoslovanov je danes že združena v eno državo; kakšna bo končna forma države, pa še ni določeno. To je naloga ljudstva, in če bo pametno in poučeno, bo tudi država Jugoslovanov prišla na listo demokratskih republik. Demokratije ni duh in razpoloženje za republiko med Jugoslovani pa ni tako majhno, kakor so svoječasno trdili nasprotniki ideje jugoslovanske republike. Tudi ni še nikjer izrečena končna sodba, da bo ozemlje ob Jadranskem morju prišlo v posest Italije. Če bodo Jugoslovani znali složno nastopiti za svoje interese, ni take silne nevarnosti, da bo Italija odrezala Jugoslavijo od morja in anektirala milijon Jugoslovanov. Med Italijani samimi in njihovim časopisjem se pojavlja veliko nesoglasje. Nekateri pa brezobzirno nastopajo proti politiki italijanskih aneklistov in med temi so v prvi vrsti italijanski socialisti in njihovo časopisje.

Socialistična straka v Italiji pa ni kaka frakeja, ki bi se je dalo kar tjavendan ignorirati. Obenem ne smemo pozabiti, da so ravno socialistične stranke evropskih držav največje zagovornice Wilsonovega mirovnega programa. Preliminarna konferenca med zavezniški prične šele v začetku januarja in mirovna konferenca se morda zavleče do arode leta 1919. V vsem tem času imajo Jugoslovani priliko pridobiti javno mnenje na svojo stran. To pa se bo zgodilo le v slučaju, če bodo nastopili za združene Jugoslovanov v strogo demokratsko državo. Na elemente, ki zasledujejo samo materialne koristi od izida te vojne, ne smemo graditi nobenega upanja. Ravno to pa tako radi pozabljajo tudi mnogi ameriški Jugoslovani. S klanjanjem pred birokracijo ne bodo nikdar pridobili simpatij demokratskih ljudskih mas na svojo stran.

Kaj se bo zgodilo z ameriškim železničarjem? Ali jih bo vlada ohranila pod svojo kontrolo, ali jih dobe nazaj družbe? Ali bodo morda podržavljene? Finančni interesi vodijo veliko kampanjo za izročitve železniškega sistema nazaj pod privatno kontrolo. Drugi so za obdržanje vladne kontrole nad železnicami, ki naj bi v tem slučaju ostale pod vladno kontrolo. Če hočemo biti pravični, je treba priznati, da niso vsi vodilni finančniki proti podržavljenju železniškega sistema. Vendar pa je to težak problem. Wilson ga je izročil kongresu v rešitev brez kakega priporočila od svoje strani. Kaj bo storila republikanska večina v prihodnjem kongresu, je sedaj še vprašanje. Brezdvomno se ne bi branila izročiti železnice nazaj pod privatno kontrolo, če bi ne bilo med ljudstvom že tako globoko ukoreninjena ideja za podržavljenje javnih naprav in naravnih virov.

Zato opažamo v velikih listih cele serije člankov, ki imajo namen pridobiti javno mnenje proti podržavljenju ali nadaljni vladni kontroli. Zdi se pa, da sami dvomijo v ta uspeh, kajti tudi mase ameriškega delavstva so pričele misliti. Čimdalje bolj prihaja vanje spoznanje, da jim je treba politične akcije, ako hočejo vplivati na ustroj države in imeti besedo, ki jim pripada, pri sklepanju zakonov.

Generalni poštar je odkritostnejši in naravnost propagira podržavljenje brzojavnega sistema v Združenih državah. Svoj predlog je podprl s številkami, s katerimi dokazuje koristi, ki jih bo imela država, oziroma ameriško ljudstvo od take akcije. V slučaju, da postane država gospodar ameriškega brzojavnega sistema, bo v 20. letih prinesel dovolj dobička za izplačanje aktualne vrednosti sedanjim lastnikom brzojavnih naprav. Delavstvo, upošljeno v brzojavnih obratih bi bilo tudi na dobičku, ker bi jim dala država boljše delovne pogoje in jih bolj-

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. N. Sublet, Wyo. — Ime dopisnikov, ki nečejo svojih imen pod dopisi, so uredniška tajnost. Zato Vam ime dopisnika ne moremo izdati.

Ako Vam dopisnik dela krivico, imate pravico pisati zagovor in ga poslati temu listu v priobčitev. Seveda mora biti stvar pisana v stvarnem in dostojnem tonu.

Potopiscu iz Indiane. — Vaš 56 strani dolg dopis ne bomo priobčili, ker ni v njem ničesar, kar bi moglo zanimati čitatelje. Tako potovanja so nekaj čisto vsakdanjega in če jih hočete opisati, je treba stvar povedati tako, da je v potopiscu nekaj zanimivega in privlačnega za čitanje. Tudi Vas prosimo, da v bodoče pišete samo na eno stran papirja.

Društvo Grozd, št. 122, SNPJ. — Vaš protest pride v poštev šele potem, ko stopijo v veljavo nova pravila, to je po 1. januarju 1919. Stvar bomo izročili tiskovnemu odboru, ki sestoji iz glavnega predsednika Jednote ter predsednikov glavnega nadzornega in poročnega odbora. Po izreku tega odbora se bomo ravnali.

še plačala, kakor pa privatne družbe. Kar velja za brzojavne naprave, velja tudi za železniški sistem, naravna bogastva itd. Podržanje teh sredstev je korak naprej k demokratizaciji industrije. Vse to bomo dosegli, kadar bo ljudstvo politično postalo zrelejši, kadar bo znalo misliti in ne bo dopustilo, da kapitalistični listi mislijo zanj.

Neki rojak iz Murray, Utah, se jezi nad "Prosveto", ker je ba je sovražna boljševikom. On pravi med drugim: "Dovolite mi, da vam povem, da se noben delavec, ali vsaj zelo mala večina, strinja s vašo politiko napram boljševiki. Zdi se mi, da boste spravili dokroja v nile svoje liste in slovenščina se bolj zmešala kod so." Radi priznamo, da so nekateri res "zmešani". Prijatelj iz Murrya pa bi nam uporabljal priznati, da se ni nismo nikdar navduševali za kako politiko napram Rusiji, ki bi bila na škodo ruski demokraciji. Objavili smo članke, v katerih smo obkrožili tiste kroge, ki se hočejo okoristiti s sedanjim kaosom, ki vlada v Rusiji, pač pa smo želeli in še želimo ter zastopamo stališče, da se naj Rusiji pomaga v interesu ruskega ljudstva samega, ne pa v interesu kakih finančnih interesov izven Rusije. Ako je ta prijatelj čital ta list, je to lahko že davno spoznal. Sicer pa smo prepričani, da mu je politično stanje v Rusiji silno malo znano.

Vse, kar bi utegnilo dati naši javnosti vsaj površno sliko o položaju v Rusiji, smo priobčili, bodisi brzojavne vesti, ali članke. S kričanjem: "Živeli boljševiki!" ne pomagamo niti Rusiji, niti boljševikom in s takim kričanjem tudi ničesar ne poveste. Malo več stvarnosti in razumevanja stvari vam je treba, pa malo manj mržnje, ki vodi v brezpogojno obsojanje, pa boste lažje izhajali.

Vesti iz stare domovine.

NEVARNOST SE BLIŽA.

JUGOSLOVANSKI CASNIKARSKI URAD, WASHINGTON, D. C.

Pod tem naslovom je objavil ljubljanski "Slovenec" 14. oktobra članek, v katerem je točno karakterizirano delovanje kranjskega deželnega glavarja dr. Sušteršiča. Skozi celo vojno največji petolizec avstrijske vlade in največji škodilivec naroda, zatiratelj narodnega gibanja, je v zadnjem času, ko je uvidel, da mu teče voda v grlo, preokrenil na — narodno stran, toda narod ga je že davno vrget iz svoje srede. Kakor se zgodilo z vsimi onimi, ki so delovali proti koristim naroda, proti in preko njegove volje, tako se bo zgodilo tudi z dr. Sušteršičem, za kar so nam dokaz "Slovenčeva" izvajanja, ki se glase:

"List dr. Sušteršiča je poročal večer naslednje: 'Deželni glavar dr. Sušteršič, ki se muhi trenutno na Dunaju, je našemu poročevalcu podal sledečo izjavo: **Jugoslavija je gotova stvar!** Vendar so še premagati gotove težkoče in mnogo odvisi od jugoslovanskega kluba, ki ima sedaj ključ položaja v rokah. **Ore za čisto izvršitev majske deklaracije!**'"

In dalje je dr. Sušteršič namignil svojim šmukom, naj prekipevajo veselja in naj pikejo, kakor zahtevajo razmere. Njegov ljudje so pač jeli, čeprav kralih obrazov, prekipevati veselja in napisali vznesene besede: "Kar smo nekdaj sanjali kot mladeniči, to nam je prinesla svetovna vojna kot gotovo stvar. Jugoslavija je tu in ne odvzame je nam nihče več! Avstrijska Jugoslavija, za katero se je izreklo vse slovensko ljudstvo z neustavilnimi podpisi, nam je padla v naročje čez noč kot plačilo za brezmejno žrtve na krvi in blagu, katere je trpelo slovensko, hrvaško in srbsko ljudstvo v monarhiji. Na obzoru žare prvi solnčni žarki svobode in amonprave za vse jugoslovanske pokrajine v monarhiji."

Železna pest časa, ki je ustvarila še večje čudeže, je rodila tudi dr. Sušteršiča vero v Jugoslavijo. Krst najbolj zakrnjenega jugoskega špekulanta ne more delovati tako komično, kakor to spreobrnjenje kranjskega deželnega glavarja. On je bil tisti, ki je bil od vsega početka svetovne vojne nemaklo orijentiran; ki je še 14. aprila 1916, ko je naš narod že dve leti prenašal gorje vojne in je dobro vedel, kako in kaj, izjavil: "Edino naše upanje je Nem-

čija!"; ki je hotel nemškemu cesarju pošiljati brzojavke, ki je po naši deželi iskal veleizdajalcev, da jih spravi pred sodišče; ki je naš boj za svobodo označeval kot brezplodno kričanje političnih otročev; ki je ustanovljal liste, o katerih ne more povedati, ob čigavem denarju žive, izključno z namenom, da po željah sovražne nam vlade zajeti jugoslovanske gibanje. On je bil tisti, ki je v svojih časopisih dal propagirati vladno misel slovenske avtonomije, kar bi pomenilo našo narodno smrt; ki je oviral, omalovaževal, sumničil nabiranje podpisov za majniško deklaracijo; ki je veličastno, željo našega ljudstva po politični svobodi slikal navzgor in navzdol kot brezpomemben in politično minljiv plod neodgovornih hujšakačev. Dr. Sušteršič je skušal razbiti jugoslovanski klub, kateri ima razen ljudstva največje zasluge, da smo učakali boljše čase. Isti mož je v svojih in nemških časopisih bruhal zeleni strup sovražstva proti ljubljanskemu knezoškofu dr. Antonu B. Jegliču zgolj zato, ker se je ta cerkveni knez, ki se je bolj zavedal dolžnosti do svojega roda kot kranjski deželni glavar in ki je svojemu ljudstvu tudi z žrtvami bil pripravljen služiti, zastavil ves svoj ugled in vpliv za zmago naše misli. Dr. Sušteršič je neprestano blatil spomin dr. J. E. Kreka, prvobojevnika za našo svobodo, in ni se mogel premagovati, da bi ne onečistil njegovega svežega groba. Deželni glavar kranjski je z vsimi sredstvi skušal razbiti bratsko zvezo česko-slovensko, ki je bila nujen predpogoj uspeha v političnem boju. Medtem ko smo mi in naše ljudstvo stali sredi viharja nemškega okubnega sovražstva, se je on grel na solnne vladne milosti, koval načrte na Dunaju in v času, ko je slednji naš človek nosil lastno kožo na prodaj, če je storil, kar sta mu velevala um in sree, je on stal z užaljenim posmehom ob strani našega heroičnega boja in je rožljaj s srebrnjaki v žepu. Da je ta pesem zapeljala Lampete, Pegane in druge zajee, nam ni žal. Ne moremo mu pa odpustiti, da je potegnil za seboj stotino naših duhovnikov, mož blage volje, katerih edina krivda je bila, da so imeli več zvestobe do svojega nekdanjega voditelja, kot on do svojega ljudstva; katerih edina napaka je bila, da so resničoljubje in blage namene predpostavljali prav tako v drugih kakor so jih imeli sami. Dr. Sušteršič je ne le najlepšo politično organizacijo na juug. V. S. S., razbil, ampak bi hotel, da razbita stopi v novo dobo.

Dolgo časa nismo ničesar slišali o dr. Sušteršiču. V času, ko se je dvigalo politično valovje najvišje, ko se je vse orjaško delo in vso strahoto odgovornosti nosil jugoslovanski klub na svojih plečih, je on letnikoval v tujini. Danes, ko se bliža uspeh, je prišel domov in bi najrajše začel rajalni ples. Na Dunaju je cesarski manifest, ki nam hoče dati neko jugoslavijo, že dotiskan. Ne vemo še, kakšen je ta manifest, in bi ne mogli z gotovostjo reči, da bo sploh izšel. A ta hip je bil dr. Sušteršiču pripravljen, da z veseljem obljubil zmagovalca stopi pred slovensko javnost. V nedeljo je iz zavese, ki je zakrivala sramoto njegovega politikovanja, pokazal le glavo, v kratkem pa bo stopil pred nas ves, kar ga je, in bo razvil pred Slovenijo novo daljnosežno spletko.

Bridko je, da se moramo v teh časih pečati s takim možem a on se bliža in z njim se bliža nevarnost. Zato je naša dolžnost, da povemo slovenskemu ljudstvu: **Dr. Sušteršič je izgubil pravico govoriti s teboj ali v tvojem imenu. Nobena njegova zahteva, nobena njegova beseda naj ne najde odmeva v deželi. Politična voditelja slovenskega naroda sta jugoslovanski klub in Narodni Svet, dr. Sušteršič pa je in bo ostal agent tuje firme.**"

OB PRIČETKU NOVE POTI.

JUGOSLOVANSKI CASNIKARSKI URAD, WASHINGTON, D. C.

Po vsej pravici trdijo jugoslovani, da so ravno oni prestali največ trpljenja in zatiranja. Dejstva dokazujejo to trditve, in to pri znava je sedaj tudi mnogi zmernejši Nemci, ki so uvideli krivice nastajajoče vlade napram našemu narodu in nastopili tudi proti krivičnemu hujšanju in sumničenju vsenemških in nemških kričev.

To trpljenje je opisal ljubljanski "Slovenec" dne 14. oktobra v članku pod gornjim naslovom ter dostavlja tudi mnenje nemškega lista "Reichspost" in poljskega poslanca Daszynskijskega o našem narodu. Članek je pisan v smislu, da odbija slovenski del jugoslovanskega naroda vse ponudbe avstrijske vlade ter se glasi:

"Ob času, ko razpadata stara Avstrija in Ogrska pred našimi očmi in imajo namesto dveh ali treh vladajočih narodov stopiti mladi, samostojni narodi, ki si bodo na podlagi svobodne pogodbe ustanovili medsebojne odnose v bodočnosti — kakšni bodo ti odnosi, o tem naj razglabljata naša javnost čim najbolj mogoče — je ena stvar zanimiva in tolažljiva: Ni ga, ki bi po starih razmerah jokal. Kje so vzroki? Naj omenimo nekatere, ki se nam vrivajo v prvi vrsti.

Nemški in madžarski narod se je preživel, da bi imel v sebi še lastnosti, ki so potrebne narodu, ki hoče dati direktno drugim. To je dejstvo, ki naj ga premišlja vsakdo, kdor sklepa na podlagi preteklosti, da brez Nemcev in njihove nadvlade ne morejo živeti obrobni narodi monarhije. Ob izbruhu vojne avstrijski Slovani po ogromni večini niso bili slabi patrioti. Verovali so v možnost, da si ustvarijo v sporazumu z Dunajem tudi sami boljše čase. A Nemci so storili vse, da jim dokažejo, da naj ne bodo tako neupametni, da bi pričakovali od njih boljše bodočnosti. Na vse načine so nam pridigali, naj se iztrežujemo: zapirali so nedolžne duhovnike po obmejnih krajih, ki so bili vsi brez izjeme oproščeni. Kaznali so pri tem tako brutalnost, da je zaskrbelo vsakega. Kaj bo šele po zmagi nemškega meča? Zaprli so tudi drugo celo vrsto izvršnih Slovencev, Hrvatov in Srbov. (Deset vrst zaplenjenih).

Prišlo so persekucije in šikane pri nas doma, v šoli, na sodnihi, v uradu.

Kar je še manjkalo, česar ni storil absolutizem Stuergha, to je dodal avstrijski parlament. Dokler jih ni zgrabila trda pest dejstev, ni bilo med Nemci — razen socialnih demokratov — glasi, ki bi kazal le malo smisla za naše interese. Česar niso dosegli zloglasne brošure vojnih hujšakačev, ki so napovedovali, kako bodo širili brezobzirno germanizacijo po naših krajih, kako bo nemški državni jezik izpodrinil povsod domače uradništvo, in uspravil Slovana na rodni zemlji za hlapca "narodno gospodov", to so storili Teufli, Wolffi in podobna bitja v parlamentu in Orniigi v avdijsenah. (Šest vrst zaplenjenih).

V vsakem človeku je nekaj konservatizma; čeprav ima staro stanovanje dosti hlab, se vendar le nerad seli. V takem položaju je večkrat sreča, če gospodar toliko časa stranko šikanira, da se izseli ali pa zida lastno hišico, čeprav skromno; a lastno, ki bi se tega šikaniranja ne držali potoki krvi in povodenj bolezni — grozovito divja in bo še divjala po preganjenih krajih jetika — bi prav morali biti skoro tlačiteljem hvaležni.

Da ne pretiravamo, berimo, kako trditelj kot mi dva nepristranska vira, "Reichspost" in Poljak Daszynski. Videli bomo, da se sedaj zavedajo tudi Nemci, da je Avstrija storila vse, da odbije od sebe jugoslovane.

"Reichspost" je pisala v jutranji izdaji dne 2. oktobra: "Treba si je predstaviti, kakšne neizmerno množine krivice in neumnosti so bile potrebne, da so dosegli v naših jugoslovanskih deželah, ki so dale armadi neprekoaljive krasne polke, katerih junake proslavlja že danes jugoslovanska narodna pesem, preobrat v mišljenje, ki je ... vrl, do dna duše zvest narod tira v državni sovražni strujo."

Res je tako, gospodje! Mi gremo z mirno vestjo svoja pota, v prepričanju, da ni prišlo do tega po naši krivdi.

Ob napeti pozornosti zbirnice je v zgodovinskem govorn socialistični poslanec Daszynski dne 3. oktobra nevaljal baš ravnanje z jugoslovani za dokaz, da sedanja Avstrija-Ogrska ni več zmoina obstajati.

"Ne govorim o Čehih, ti vedo, kaj hočejo; govorim pa o najmirnejšem narodu monarhije, o jugoslovanih, o jugoslovanih, kjer res ni industrijalnih središč, kjer vendar nikakor ni meroaden proletarijat z rdečo zastavo — jaz govorim o narodu mirnih kmetov

od Drave doli do juga. Kaj so naredili iz tega naroda? Kako so ga šikanirali in stiskali, kako so uklanjali divjim žužvanjem z Dunaja, kako so ga zbadali vedno in vedno, kako so hoteli spraviti ljudi iz ravotežja, kako so jih provalirali, kako so žužvali dan za dnem v časopisju — proti komu? proti škofu kot revolucionarju, dokler niso naroda pripravili do tega, da je dozerel cel narod tako, da si je sam odgovoril na vprašanje: zakaj pa taka preganjanja? ... Na ta način so dosegli, da so zvarili cel narod v enoto, da so se pozabila nasprotja, ki so obstajala med Hrvati in Srbi skoro stoletje. Tako so vzgajili ta narod — sicer na sramoten način, a vendar k zavesti narodne skupnosti."

Dodati nimamo k temu ničesar. Daleč smo od tega, da bi si predstavljali našo bodočnost samo s svetjem postlano. Vemo, da naša čaka delo in žrtve, čakajo nas tudi boji. Ni se zastoj dvignila izobrazba, razbila organizacija v politiki in gospodarstvu. Prišla bo poskušnja, a mirne nas dela zvest, da gremo po pravi poti. Ne krščansko bi bilo, če bi se hoteli odreči novim nalogom iz komonosti. (Tri vrstice zaplenjene).

Če so imeli Slovani kdaj priliko, da razvijejo svoje zmognosti telesa, duha in sree, jo imajo sedaj. Odgovornost smo prevzeli na lastne rame. Bog in sreča junaka!

JUGOSLOVANSKI CASNIKARSKI URAD, WASHINGTON, D. C.

(NOVICE IZ "SLOVENCA" OD 14. OKT. T. L.)

Osnutek slovenskega narodnega gospodarstva. — V založbi "Omladine" je danes izšla knjiga "Osnutek slovenskega narodnega gospodarstva", katero je spisal znan slovenski racionalni ekonom dr. Milko Brezigar. To je prva knjiga, v kateri je zbran ves statistični material o našem gospodarstvu. Jako važno je posebej za sedanji čas, da vsebuje ta knjiga slovenski narodno-gospodarski program. Ta knjiga je neobhodno potrebna za vsakega znanstvenika in praktika, ki se bavi z našim gospodarstvom ali politiko. O knjigi bomo še pisali.

Hmelj. — Mariborske "Strazbe" poroča: Na hmeljskem trgu v Žalcu splošno — razočaranje radi letošnje skrajno slabe hmeljske letine. V Avstro-Ogrski se bo leto pridelala komaj ena tretjina množine v lanskem letu, pridelanem letu hmelja. Za hmelj letošnjega pridelka ponujajo po 650 do 700 K, za stari hmelj pa po 345—350 K za 50 kg.

Španska bolezen v Zagrebu. Poslednji čas se je v Zagrebu španska bolezen ki pravzaprav ni nič drugega nego huda influenza, hudo razširila. Imelo jo je 80—90 odstotkov prebivalstva. Poslednji čas je pa bolezen zavzela bolj nevaren značaj in tudi nekaj ljudi, kaže do 5 odstotkov, umrje. Značilno za Zagreb je, da španska bolezen prijemlje najbolj ljudi med 25 do 40. letom starosti, medtem ko v drugih krajih (na pr. pri nas) najbolj obolevajo otroci.

Vesti iz primorskih dežel. — Umrli je v Ajdovščini veleposlanik Fran Bratina. — V prvi polovici meseca novembra so na Goricko-Gradiščanskem odprli vse ljudske in srednje šole s slovenskim, nemškim in italijanskim učnim jezikom. — Iz ruskega vjetništva se je oglasil Ivan Kumar iz Sovodenj pri Gorici. Nahaja se v Kijevski guberniji, gorod Skvira, ulica Piski št. 92 in poizveduje

po Josipu Kumarju iz Sovodenj. — "Zveza jugoslovanskih železničarjev" v Trstu je imela prve dni oktobra pri Sv. Jakobu shod v zadevi aprovačnih razmer. Predsedoval je strokovni tajnik Mrak. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, da se železniški upravi zavzame z vso silo za svoje uslužbenec, da bodo dobivali živila v taki množini, da jim bo mogoče opravljati službo; zahtevajo tako preskrbo z živili, kakor so jo imeli pred majem t. l. in sicer se jim mora to povedati čisto in jasno, tako da ne bosta trpela služba in zdravje uslužbenec. Končno zahtevajo, da naj se uporabijo vse sile, da se čim prej konča klanje in se doseže demokratski mir. — V Trstu je umrla po kratki bolezni učiteljica gde. Mary Saksida v 21. letu starosti. — V Opčinah je umrl Michael Paljavec, bivši oskrbnik v Števerjanu v vojni uslužben na državni železnici, star 59 let. — Družina Periot v Nabrežini je izgubila hčerko Angelino in Petro. — V Kobaridu je umrla Srečka Kos. — V Trstu je umrl vpokojeni stražnik Anton Gregorič.

ZAHVALA.

Podpisana se prijazno zahvaljuje Slovenski Narodni Podporni Jednoti za hitro in točno izplačitev smrtnine, katero sem prejela za mojim pokojnim soprogom Ignaco Urbančič, ki je umrl 18. inf. Pukojni je bil član SNPJ, 7 let, ter večletni odbornik društva št. 133, pri katerem društvu je bil zadnje leto za predsednika. Rojakom toplo priporočam, da se zavarujejo pri Slovenski Narodni Podporni Jednoti za slučaj bolezni in smrti, ker ta organizacija vedno hitro, točno in pošteno izplačuje svoje obveznosti svojim članom.

Zaljubljeni ovtari: Jera Urbančič in otroci: Mary, Ignac, Francos, Joseph, Anna, Josephina in Frank. — Cleveland, Ohio.

RADA BI IZVEDELA.

kje se nahaja Frank Kobal doma iz Podkrajja pri Vipavi na Kranjskem. Pred letom dni bil je nekje v Aurora, Minn. Za njegov naslov bi zelo rada izvedela spodaj podpisana. Cenjene rojake ni ljudno prosim; če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ako bi slučajno sam čital ta oglas, naj mi blagovoli poslati njegov naslov, če je pa kje v tujaknji bližini, naj osebno pride k meni. Poročati mi imam več zelo važnih stvari. Umrli mi je moj soprog Ivan Kobal. Moj naslov je: Mary Kobal, 1008 Alams St., Eveleth, Minn.

VABILO NA PLESNO VESELICO

katero priredo

Greenburgski Slovenci dne 31. decembra, 1918 na Silvestrov večer v dvorani Mrs. Mihevo na Haldenville, Pa.

Začetek točno ob 6. uri svečer.

Vstopnina za moške je \$1.00.

Ženske plačajo po 15c

Uljudno vabimo vse Slovence, Slovenke in Hrvate, da se te veselice množično vdeležijo. Čisti prebitek je namenjen v korist jugoslovanske propagande.

Veselišni odbor bode skrbel za dober prizgizek, svečo pičajo in mnogo zabave. Ore se za dobro stvar, pridite vsi!

ODBOR.

BARBERTONSKIM SLOVEN-CEM NAZNAJJE.

V svrhu čiščenja stranišč in dvorišč se vam priporočam. Izvršil bom vse delo strogo po določbah in po zmerni ceni. Fr. Lavstik, Doyleston, Ohio. R. F. D. No. 2. (Wayne Co.) ali pa pustite naročilo pri J. Debeven v salunu.

JOSEPH OREŠNIK.

293 Reed St., Milwaukee, Wis.

Priporoča svoje gostilno, kjer se shajajo večinoma vsi Slovenci, domači in drugi. Na raspolago imam biljardnico, godbo, cigare in cigarete. Za potujoče imam prenočišče in dajem do bro postrežbo. Za obilen obisk se priporoča Joe Orešnik.

Naznanililo!

Vsem cenj. odjemalcem tem potom naznanjam, da nisem še izvil cel moj zdravilni kljub temu, da so se razne snovi, iz katerih so narejena, izdatno podražile. Celi ta mesec polijam še jedno flakulo ali steklenico navedenih zdravil za \$1.00 in 5 za \$4.00.

PARTOLA za šolodec in neredno stolico.

PARTO-GLORY za jažanje krvi in živcev.

PARTO-LINO soper glavobol.

PARTOWILL za boleuni šolodec.

PARTO-COUGH soper kašelj in pljučno bolezen.

PANTOLIN soper izpadanje las.

RUMATIN PARTO-PAIN soper revmatizem in kostobol.

PARTO-CHEAM & PARTO SOAP soper masluje in pege po licu.

PARTO-WHEAT soper potenje nog.

RISA WATER soper osivele laso.

PARTO-CYL soper masluje in erbenje živeta t. d.

TRIPLETT st. 2, 3, in 4, 1 škat. \$1.00, 6, \$5.00.

ZDRAVILNO VINO 1 stek. \$1.00 — 6 stek. \$5.00.

Obširnejši cenik (knjigo "Pot k zdravju") pošljem zastonj in pošlalno preste.

Pišite takoj na:

The Paros Pharmacy, 100 2nd Ave., New York N. Y.

THE CLEVELAND LIFE INSURANCE COMPANY

vas zavaruje za življenje, bolezen in narečje. Oglasite se pri: E. F. Merriman, i City Bank Bldg, 28 & Pearl St., nad banko, Lorain, O.

Ellsworth Gruber.

Pittsburg Undertaking Co. Motor Ambulance, PITTSBURG, KANSAS

Sprejmemo vsa pogrebna dela; vedno pripravljeni po dnevu in po noči, blizo in daleč. Mi jamčimo čitateljem tega lista za točno in dobro postrežbo. Mi vam vrnemo troške za telefon. Pazite, da pokličete pravo številko: TELEFON NO. 14.

Društvo "Rožna Dolina" št. 92 S. N. P. J. priporoča to tvrdko.

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zepne in stenske ure, prstane in medaljone vse Slov. Jednot in Zvez, broške, zapetnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge slatnine po niski ceni.

Podružnica

COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečno odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

Naznanila, vabila in zabvale.

Moos Run, Pa. — Naznanjam članstvu društva Dobri Bratje, št. 88, S. N. P. J., sklep društvene seje dne 8. decembra, da mora plačati vsak član (ta) 50c izrednih prispevkov v društveno blaginjo. Ta svota bo ob enem veljavna za vstopnico na veselice našega društva, ki se bo vršila zadnjega decembra. Tudi, kakor omenjeno, omenjena svota mora prispevati vsakdo, pa če se veseliš ali ne. Ker je blaginja v našem stanju, je dolžnost članstva našega društva, da se veseliš in udeležuje in s tem pripomorejo svojemu društvu do večjega materialnega uspeha. — Odbor. (Naznanila ali oglasi o srečanjih v časopisu so na podlagi poštinih zakonov prepovedani. To smo že tolikokrat povedali v tem listu, da bi morali biti o tem poučeni vsi prizadeti. Ured.)

Lloydell, Pa. — Takoj je in okolice občinstvo vabilo na veselice, ki jo priredi društvo imenom Gregorčič, št. 60, S. N. P. J., v dvorani društva Sv. Petra in Pavla dne 31. decembra ob 6. zvečer. Na bratska društva apeliramo, naj pridejo na to priredbo. Igral bo Hrvaški tamburaški zbor. Za dobro zabavo in postrežbo bo preskrbljeno. — Odbor.

Naznanilo in zabvale.
Aliquippa, Pa. — S tušnim srečam naznanjam sorodnikom in prijateljem naslednjo vest, da nas je dan 15. decembra za vedno zapustila naša ljuba hčerka Emalija Bricej, rojena dne 11. julija t. l. Vsem, ki so sli ali nam ob času bridke izgube storili kako uslugo, se najrajše zahvalimo. — Pokopani hčerko smo pokopali na pokopališču Sv. Jožefa v Aliquippi. N. v. m. p. — Frank in Marija Bricej, starši; Marija in Ann, sestri; Frank, bratec, žalostni ostali.

Ely, Minn. — Slovenska štalnica priredi dne 31. decembra na Silvestrov večer v svojih prostorih veselice z bogatimi zabavnimi spodobami. Vstopnica za moške 50c. Danc vstopnino prost. Pričetek zabave ob 8.30 zvečer. — Vpajo, da nam bodo čisti Slovenci tudi ob tej priliki naklonili svoje simpatije in se udeležili te prireditve. Nameni štalnice so plemeniti, v korist ljudski izobrazbi, kar je vam seveda znano. Zato bi bilo priporočljivo, da se udeležijo naše organizacije brezopnebine, kajti v tem ste se tako prepirali. Torej, prijatelji Slovenske štalnice, na svidenje na Silvestrov večer.

Collinswood, O. — Članstvo društva V. Boj, št. 53, S. N. P. J., je sklenilo na svoji seji, da mora vsak član plačati vsak član tega društva 25c izrednega društvenega assessmenta v društveno blaginjo. — Naznanjam, da bom pošlal assessment samo na seji in pa 24. v mesecu ob 7. zvečer naprej v ravno tisti prostor, kjer se vrše društvene seje. Prosim: člani, da vzamete to naznanilo na znanje. — Novi odbor je sledeči: John Zupan, predsednik; Jakob Bohner, blaginjak; Anton Dolinar, tajnik; 16206 Huntmer Ave. — 8. prvem januarjem stopi v veljavo nova plačilna lestvica, ki jo je sprejela naša redna konvencija te jednote. Da boste vedeli, koliko vam bo treba vplačevati v prihodnjem letu, vam priporočamo, da se vsakdo udeleži prihodnje redne seje, ki se bo vršila kakor navadno drugo nedeljo v mesecu. Na tej seji bo predložen tudi celoletni račun. — A. Dolinar.

Kenosha, Wis. — Društvo Ilirija, št. 84, S. N. P. J., priredi dne 31. decembra na Silvestrov večer domačo zabavo v prostorih Louis Rahelina na 469. Street Ave. Vstopnina je \$1. Pivo prost. Prijatelje našega društva vabimo, da se polnostevilno udeležijo te veselice. Za zabavo bo kar najbolje preskrbljeno. — Na izredni seji našega društva dne 18. decembra smo sklenili, da se naše društvo korporativno udeleži slavnostne otvoritve Slovenskega Narodnega Doma v Waukeganu, Ill. Tisti, ki se te slavnosti udeležijo vas prosim, da se zberete na postaji električne železnice (C. M. North Shore Line) ob 12.30 popoldne dne 29. t. m. Ne pozabite, ob pol ene se že odpravimo proti Waukeganu, zato pridite na zbirališče pravočasno. — Udeležite se polnostevilno letne seje, ki se bo vršila dne 7. januarja 1919. — Frank Zerovne, tajnik.

San Francisco, Cal. — Naznanjam članstvu društva Tabor Slovanov, št. 304, S. N. P. J., da sem oddal tajniški posel novoizvoljenemu tajniku John Demanau, 632 A San Bruno Ave., San Francisco, Cal. V vaših društvih zadevah se v bodoče obračunajte na njegov naslov. — Jack Shohar, prejšnji tajnik.

Darragh, Pa. — Opozorjam članstvo društva Edinost, št. 23, S. N. P. J., da se polnostevilno udeležijo seje dne 5. januarja prih. I. Kdor bo brez opravilnega vzroka izostal od udeležbe, bo kaznovan v smislu sklepa društvene seje. — Anton Cedilnik, tajnik.

Livingston, Ill. — Opozorjam članstvo društva Bratje Val za enega, št. 96, S. N. P. J., da se polnostevilno udeležijo prihodnje seje dne 5. januarja ob 9. popoldne. Na dnevnem redu bodo: volitve odhoda in več drugih važnih točk. Radi epidemije je nam mnogo dela za ostalo, katerega bo treba izvršiti in urediti na tej seji. Vred tega je dolžnost članstva tega društva, da če le more, se do zadnjega vsi udeležijo seje. Opravičevanje za odsotnost le hotelem ali kako nujno opravilo. — F. S., tajnik.

Lucerne Mines, Pa. — Vabilo na veselice, ki jo priredi društvo Zmaga, št. 290, S. N. P. J., na Silvestrov večer dne 31. decembra v prostorih sestre Anc Arch kina št. 161 v Lucerne Mines. Bratska društva in drugo občinstvo od tu in okolice vabimo, naj se to prireditve udeležijo v obilnem številu. — Sklep se je, da mora vsak član tega društva, ki živi do tri milje od društvenega sedla vsako prispevati svoto, kolikor stane vstopnica v društveno blaginjo, če se udeležijo veselice ali ne. Člani, ki so oddaljeni nad tri milje, plačajo 50c. Članice pa 75c (!). Prava vstopnina je \$1.75. Za dobro postrežbo in okusen prigrizek bo preskrbljeno. — Odbor.

Great Falls, Mont. — Letna seja društva Narodni Bratje, št. 202, S. N. P. J., je bila stevilno obiskana. Predsednik društva je izvoljen br. Math. Medved, tajnikom pa John Panikvar, 3309 N. 4th Ave., Great Falls, Mont. Vse stvari, tikajoče se našega društvenega tajnika pošiljajte v bodoče na gori omenjeni naslov. Za slinjak, da kateri izmed članov ne bo mogel plačati knki mesece assessmenta, naj piše o stvari društvenemu tajniku in mu pojasni zadevo. To

velja posebno za odsotne člani, katerih razmere društvenemu tajniku ne morejo biti znane. Na ta način se obvaruje suspenzije in v slučaju bolezn ali drugih nesreč ste deležni vsch podpore, ki jih daje ta organizacija. V blaginjski urad je izvoljen prejšnji blag. John Lousin, P. O. Box 494. Društveni zdravnik je dr. Jea. Weyerhorst, Coalrad Bldg., No. 16-17. — Matt Uriek, do sodnji tajnik.

Pueblo, Colo. — Članstvu društva Orel, št. 21, S. N. P. J., se zahvaljujem za sodelovanje v prid društva in jednote za čemu našega predsedovanja imenovanemu društvu v leta 1918. Bratje in sestre, pošljite pa tej poti naprej in bodimo ponosni, da smo člani največje in najboljšje slovenske podporne organizacije. — Oh enim priporočam članstvu društva in drugemu občinstvu, da se udeležijo veselice tega društva, ki se vrši dne 29. decembra v dvorani Western Star, kjer se vrše naše seje. Treba nam je opomesti društveno blaginjo, kajti če bomo jemali samo ven, prispevali pa nič, bo kmalu suha. Upam, da bo članstvo izvršilo svojo dolžnost in agitalo za prireditve našega društva. — Louis Lovsin, predsednik.

West Winfield, Pa. — Na seji društva Aharin, št. 191, S. N. P. J., je bil izvoljen sledeči odbor: Jakob Kršal, predsednik; John Matetič, tajnik; John Susaj, blaginjak. Pošiljate, tisto se društvenega tajništva, naj se pošilja na sledeči naslov: John Matetič, Box 185, West Winfield, Pa. — Priporočam članstvu, naj točno plačuje assessment, da bo naše poslovanje v glavnim uradom pravilno in točni. — John Matetič, taj.

St. Louis, Mo. — Opozorjam članstvo društva Plininski Raj, št. 107, S. N. P. J., da se polnostevilno udeležijo prihodnje seje dne 5. januarja ob 2. popoldne v Hrvaškem domu. Opravičljivi vzroki za odsotnost so samo bolezn ali pa skrajno nujna opravila. Ker vsled epidemije že dva meseca nismo imeli redne društvene seje, nismo se imeli volitve društvenega odhoda za prihodnje leto, zato ga bomo izvolili na prihodnji seji. Na dnevnem redu bo tudi več drugih važnih točk, zato je potrebno, da pridete vsi na to sejo. — John Bertonezi, tajnik.

Besemer, Mich. — Opozorjam članstvo društva Sloga, št. 236, S. N. P. J., naj se polnostevilno udeležijo seje dne 5. januarja. Na dnevnem redu bodo razne važne točke. Kdor se je na udeležil, bo kaznovan v smislu sklepa zadnje društvene seje. — Tade Jelš, tajnik.

Cleveland, O. — Članstvo društva Balkan, št. 133, S. N. P. J., opozorjam na sklep društvene seje ob dne 8. decembra, da se v bodoče vrše seje tega društva vanko prvo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v navadnih prostorih. Drugi sklep društva je, da mora vsaki član prispevati meseca januarja 50c v društveno blaginjo in pokritje društvenih stroškov. Na januarski seji bomo imeli izjano razpov in več drugih važnih točk, zato je potrebno, da se seje polnostevilno udeležite. — H. Stanič, tajnik.

White Valley, Pa. — Člane socialističnega kluba št. 195 v White Valley vabimo na važen sestanek, ki se vrši dne 29. decembra ob 10. popoldne v Slovenski dvorani. To seje se bo udeležili tudi sodrug Terčelj, ki nam bo v detajlu pojasnil vzroke, zakaj se je slovc. soc. sekcija ločila od ameriške soc. stranke. Tisti, ki mislijo, da smo s tem korakom odvrli socializem, se bodo lahko prepričali nasprotno. Kadar bomo spoznali vse podrobnosti, bomo tudi lažje razumeli ta korak. — Jos. Britz, tajnik.

BAD BI IZVEDEL.

za naslov mojega brata John Knafete in Andreja Želko, oba sta doma iz Narina pri St. Petru na Krasu. Čestne rojake prosim če kdo ve za njih naslove, da mi jih naznani, ali pa ako bosta sama čitala ta oglas ju prosim, da se mi prijavita na moj naslov: Joseph Knafete, 505 Jackson Street, Conneaut, Ohio.

TRINERJEV ZMAGOVALNI KOLEDAR ZA LETO 1919

je krassen spomenik za vsako hišo.
Trinerjev stenski koledar za leto 1919 "Koledar zmage" hode nekaj krasnega za vsako hišo, izdelan s slikami naših fantov na zmagovalni bojni fronti. Kolumbia drži latorjev vence nad glavo mornarja in vojaka in v ozadju je alika ameriške bojne ladje na zeleno plavem morju s zrakoplovom visoko v čistem plavem zraku. Tam je slika Washingtona, Lincoln in Wilsona na vrhu in seveda tudi Trinerjeva tovarna bode na sliki, katera je vrlo dobro znana za Trinerjevo grenko vino in druga izvrstna zdravila, vse to bode nižje na sliki. Pošljite 10c za poštne stroške. Joseph Triner Company, 1333 — 1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati
pravo sliko socializma.
Naročnina znača \$2.00 na leto.
\$1.00 za pol leta.
Naslov: PROLETAREC
4008 W. 31st St.
CHICAGO, ILLINOIS.

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOČ DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blaginjak in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hipoteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000. Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, preds. Em. Beranek, podpreds.

Adof J. Krassa, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošto hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave.,
vokal Loomis ulice,
CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjake in nemške harmonike, trivratne, dvojnane, a ravni okovanim držajem, delane nastane po LUTHISOVEM NACINU; kupujem in prodajam tudi stare in rabljene harmonike, kakeršnegakoli izdelka, kakor tudi nove mebove, kovčge itd.

ALOIS SKULJ,

325 Epsilon Place,
BROOKLYN, N. Y.

Pazite in hranite

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črna dneve". To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ker je to je odina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date nastran, se lahko eni kot temeljni kamen poslopja za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna poguca: kamen na kamen palača". Najtežje je početek ali brez početka ni nikdar nizešar. Zatorej pričneš vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalagate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bančno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francusko.

Prodajemo prvo posojilno mortgage (markeče) in dajemo v našem varno hranilno predale.

Sprejemo upise za porobno potovanje v staro domovino po vojni.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kapital, vloge in prebitki znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalice, znake, kape, pečate, in vse pogrebščine za druž. in jed

Dele prve vrste. Cene niske. Slovenske cenike pošiljamo zastoj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon

5920 St. Clair Avenue
CLEVELAND, O.

Ima bogato zalogo najfinejših brivnih britev, nožev, škarij itd. Popravila in brusil vse to v stroko spadajoče stvari, kakor tudi puške in samokrese.

Edina slovenska tiskarna te stroke v Združenih državah.

Sprejema naročila tudi izven Clevelanda.

Delo solidno in jamčemo — zmerne cene.

SVOJI K SVOJIMI!

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v slatarski stroki kakor ure, verižice, priveske, prstane, itd., kakor tudi ženske ure, verižice, zapetnice, zapetne ure, lavalirje, uhane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mena. Vam garantiram da bodeste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, priveske, broške, tgle itd. različnih Jednot in Zvez. Vsek res robe je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,

Chi. Sav. Bank Bldg. (Room 605) CHICAGO, ILLINOIS.

KLOBUKI, najnovejši, črni, sivi, modri, rujavi in zeleni.

\$2.50 3.00 3.50 4.00

Baržunasti klobuki (za-

metavi)\$6.00

črni, rujavi in zeleni

Velika zaloga svetovno

znanih WIDE AWAKE

volnenh in flanelastih

srajc

\$1.00, \$1.25, \$2.

\$2.50, \$2.75, \$3.

\$3.50, \$4. \$4.50,

\$5.00.

Pošiljamo v vse države

v Ameriki, poštnine pro-

sto.

Belaj & Močnik

6205 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

UNIJSKA KROJAČNICA

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$4.00, pol leta \$2.00. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblašenci. — Naslov za "PROSVETO" je

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Mi sprejemamo vaše vloge in druge bančne posle.

Plačamo po 3% na hranilne vloge.

LA SALLE SAVING BANK & TRUST CO.,

753—1st Street, LA SALLE, ILL.

O. M. BENSON, Cashier.

CENIK KNJIG

KATERE SE DOBE V

ZALOGI

"Glas Svobode", 2656 So.

Crawford Ave., Chicago, Ill.

Babilonska žena\$2.25

Jan Hus25

Jexus in svetniki35

Kako postati državljani50

Krvava noč v Ljubljani35

Monizem35

Škof proti župniku35

Valovi življenja35

Nar. ilom je priložiti

denarno vrednost, bodisi v

gotovini, poštni nakaznici ali

poštinih znamkah po en ali

dva centa.

Marija Sluga

1828 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

Telephone Canal 4739

Izkušena in v državnim dovoljenjem

potrjena

BABICA

se uljudna priporoča

slovenskim in hrvaškim

ženskam in otrokom Slo-

venkam.

CAS.

Edina Slovenska revija

(izhaja mesečno na 36 straneh

in velja za vse leto \$2.

Cas, 2711 S. Millard Ave,

Chicago, Ill.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI
TOLMAČ. Knjiga obsega poleg slov.
angl. slovnice, slov.-angl. razgovore
za vsakdanjo potrebo, navodila za
angleško pisavo, spisevanje angle-
ških pism in kako se postane ameri-
kanski državljan. Vrhu tega ima
knjiga dandaj največji slov.-angl. in
angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna
knjiga za prirednje angleščine in ne
bi smelo biti slovenskega naseljence
ki bi te knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu ve-
zana (430 strani), velja \$2.50 in jo
dobiti pri

V. J. KUBELKA,

530 W. 145th St., New York, N. Y.

AVGUST ZAJC

Gostilna in Palm Garden
500 National Ave.,
Milwaukee, Wis.

Imam na razpolago
posebne sobe in preno-
čišča za potujoče roja-
ke. Točna in dobra po-
strežba.

FRANK PRAH

gostilna in boardinghouse,
870 Kinickich Ave.,

Se priporoča rojakom v obisk.

TELEFON HAM. 8243—B.

MILWAUKEE, WIS.